

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО, ШУМАРСТВО И
ВОДОСТОПАНСТВО НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВЕН ИНСПЕКТОРАТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО

ГОДИШЕН ПЛАН ЗА РАБОТА НА ДРЖАВЕН ИНСПЕКТОРАТ ЗА
ЗЕМЈОДЕЛСТВО ЗА 2022 ГОДИНА

Дел. Бр.

02- 925/1

Датум:

10.11.2021 година

Место:

Скопје

(м.п.)

Проф. Д-р Зоран Шапуриќ

в.д. Директор

[потпис]

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО, ШУМАРСТВО И
ВОДОСТОПАНСТВО НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВЕН ИНСПЕКТОРАТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО

ГОДИШЕН ПЛАН ЗА РАБОТА НА ДРЖАВЕН ИНСПЕКТОРАТ ЗА
ЗЕМЈОДЕЛСТВО ЗА 2022 ГОДИНА

Дел. Бр. 02- Проф. д-р Зоран Шапурик
Датум: 10.11.2021 година в.д. Директор
Место: Скопје (м.п.) [потпис]

Содржина

I.	Резиме	1
II.	Анализа на ризици	3
II.1.	Дефинирање на ризични области.....	6
II.2.	Извори на информации и податоци за идентификување и утврдување на ризикот	8
II.3.	Следење на работата на инспекциски служби и проценка на ризик.....	9
II.4.	Критериуми за идентификување субјекти на инспекциски надзор.....	10
III.	Организација и раководење	10
III.1.	Правен статус на институцијата.....	10
III.2.	Раководство	11
III.3.	Надлежности	11
III.4.	Организациска структура	14
III.5.	Состојба со човечки ресурси	16
IV.	Инспекциски надзор	21
V.	Обука на инспекторите и административните службеници	33
VI.	Буџет и финансирање	38
VII.	Меѓународна соработка.....	38
VIII.	Други активности на инспекциската служба	39
VIII.1.	Начело на транспарентност и јавност	39
VIII.2.	Односи со медиумите	40
VIII.3.	Интернет страница	41
VIII.4.	Употреба и надградби на ИТ системите	42
VIII.5.	Иновации во работењето, унапредување и воведување на интерни процедури и листи за проверка во инспекциската служба	43
VIII.6.	Соработка со други инспекциски служби и државни институции	44
VIII.7.	Соработка со бизнис заедницата и здруженија на потрошувачите.....	44
VIII.8.	Соработка со образовни и научни институции.....	44
VIII.9.	Проекти.....	44

Преглед на табели и графикони

Табела 1 Преглед на бројот на инспектори кои ќе вршат инспекциски надзор, по вид, возраст и звање	18
Графикон 1 Преглед на бројот на инспектори кои ќе вршат инспекциски надзор, по родова застапеност и возраст.....	19
Графикон 2 Преглед на бројот на инспектори кои ќе вршат инспекциски надзор, по родова застапеност во %	19
Табела 2 План за нови вработувања и пензионирања на инспектори.....	20
Дополнителна Табела 3 Преглед на вкупниот број на планирани надзори по вид за Државен фитосанитарен инспектор и Државен земјоделски инспектор за 2022 година.....	21
Графикон 3 Преглед на планирани инспекциски надзори по вид и очекувани неправилности - инспекциски мерки	23
Табела 3 Преглед на вкупниот број на откриени неправилности и инспекциски надзори според вид во 2022 година, по региони и општини (за вид Државен земјоделски инспектор и Државен фитосанитарен инспектор).....	24
Графикон 4 - Преглед на вкупниот број на планирани неправилности, инспекциски надзори според вид: редовен, вонреден и контролен надзор, во 2022 година, по региони	26
Дополнителна Табела 4 Преглед на вкупниот број на очекувани неправилности и инспекциски надзори според вид за периодот 2022 година, по закони	30
Дополнителна Табела 5 Годишен план за обуки на административните службеници во Државниот инспекторат за земјоделство за 2022 година	34
Дополнителна Табела 6 Годишна план за обуки на државните земјоделски и фитосанитарни инспектори во Државниот инспекторат за земјоделство за 2022 година.....	35
Дополнителна Табела 7 Преглед на предлог буџет на ДИЗ за 2022 година	38
Прилог 1 Табеларен преглед на планирани редовни инспекциски надзори со %-процент на застапеност според степен на ризик по месеци и закони за 2022 година	46

I. Резиме

Директорот на Државниот инспекторат за земјоделство, согласно член 33 од Законот за инспекциски надзор (*Сл. Весник на Република Северна Македонија бр. 102/19*) и Правилникот за содржината и формата на годишниот план за работа на инспекциска служба (*Сл. Весник на Република Северна Македонија бр. 238/19*), донесе **Годишниот план за работа на Државниот инспекторат за земјоделство за 2022 година** и истата ги содржи следните поглавја:

Анализа на ризици. Државниот инспекторат за земјоделство е на самиот почеток на воспоставување на процесот за управување со ризиците и врз основа на член 32 став 4 од Законот за инспекциски надзор, со архивски број 02-633/2 од 25.08.2020 година, донесе Методологија за проценка на ризик при планирање на инспекциски надзори, со помош на консултант доделен од Инспекциски советот во рамките на проектот „Поддршка за подобрување на ефикасноста на инспекциските служби“, финансиски поддржан од Европската банка за обнова и развој, во компонентата која се однесува на изработка на Методологиите за проценка на ризик, со цел да се воспостави рамка во која ќе се вгради и ќе се развива управувањето со ризици во самиот процес на инспекциски надзор, односно насочување на ресурсите на Државниот инспекторат за земјоделство онаму каде ризикот за сериозни неправилности е најголем, а при тоа користејќи минимум потребно ниво на интервенција за да се обезбеди усогласеност.

Организација и раководење. Прикажан е правниот статус на Државниот инспекторат за земјоделство, раководството, надлежностите, организациската структура и состојбата со човечките ресурси (структура на вработените, нови вработувања и пензионирања, планираниот број на инспектори кои ќе вршат инспекциски надзор, по вид, возраст, звање и родова застапеност), податоците се прикажани во табеларни прегледи, графикони и образложение со текст.

Инспекциски надзор. Проценката е извршена врз основа на стекнатата пракса при долгодишното вршење на инспекциски надзор во минатото во областите за кои е надлежен инспекторатот, законската регулатива и сл., а изворите на информации и податоци за идентификување настанување на ризичните области досега ги користеше врз основа на вршење на инспекциски надзор, преставки, пријави, дојави од правни и физички лица, бесплатниот телефонски број, информации од здруженија, медиуми, заклучоци на Влада на Република Северна Македонија, врз основа на добиените резултати од различни мониторинг програми, информации од други надлежни инспекторати и сл.

Државниот инспекторат за земјоделство како појдовни “критериуми за идентификување на субјекти” се служи со наодите од извршените инспекциски надзори во изминатиот период како и регистрите (од областа на земјоделството) кои се водат во Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство: *Фитосанитарната управа, Управата за семе и саден материјал и организационите единици во министерството (Сектор за лозарство, винарство и овоштарство, Сектор за земјоделство, Сектор за регистрирање и управување со земјоделско земјиште).*

Извршено е планирање на вкупниот број на инспекциски надзори според вид во 2022 година, по региони и општини, при што планирани се вкупно 40683 - **инспекциски надзори** од кои: 2153- редовни надзори, 38104- вонредни надзори, како минимум за секој инспектор за периодот. По спроведувањето на инспекцискиот надзор и во зависност од утврдената фактичка состојба, и примена на конкретни инспекциски мерки (издавање решенија со опомена, наредба, забрана и др.) во согласност со закон, планирана е реализација на вкупно 426 - контролни инспекциски надзори, за што се предвидени минимални квантитативни цели или вкупно 528- планирани откривања на неправилности по ризични области.

Обука на инспекторите и административните службеници. Во согласност со член 50, став (1) од Законот за инспекциски надзор и член 10, став (2) од Закон за државниот инспекторат за земјоделство, директорот на Државниот инспекторат за земјоделство, донесе Годишен план за индивидуално стручно усовршување и обука на секој инспектор за 2022 година со архивски број 02-789/1 од 17.09.2021 година. Поради здравствените и епидемиолошки услови кои ги наметнува состојбата со вирусот COVID-19, класичниот начин на организирање на обуки во училиница, нема да се користи во текот на 2022 година.

Буџет и финансирање. Предлог буџетот на Република Северна Македонија за 2022 година за Државниот инспекторат за земјоделство, е прикажан според главните категории на приходи и расходи.

Меѓународна соработка. Државниот инспекторат за земјоделство со своето работење врши сложени, стручно оперативни и аналитички задачи и активности за поддршка на целокупниот процес на ЕУ интеграцијата и преговори за пристапување во делот на инспекторатот, во 3 - трите поглавја: 11 - Земјоделство и рурален развој; 12 - Безбедност на храна ветеринарство и фитосанитарна политика и 13 - Рибарство.

Други активности на инспекциската служба. При вршење на работите Инспекторатот ги почитува начелата на транспарентност и јавност во согласност со закон и информации поврзани со и за работата на Државниот инспекторат за земјоделство во електронска форма на граѓаните им се достапни на страната (<http://www.diz.gov.mk>). Со цел е да се подобрат односите помеѓу администрацијата и граѓаните и да се обезбеди задоволство кај граѓаните од работата на Државниот инспекторат за земјоделство, донесе Граѓански дневник на Државниот инспекторат за земјоделство (<https://diz.gov.mk/wp-content/uploads/02021/01/02-548-од-17-06-2020-Граѓански-дневник-compressed.pdf>), кој ќе одговори на барањата за решавање на проблемите со кои се среќаваат граѓаните во секојдневната, интеракција со институцијата која обезбедува јавни услуги. Граѓанскиот дневник претставува декларација со која органот/ите јавно се обврзува кон јавноста за стандардите на услугите кои ги даваат и едновременно им овозможува на граѓаните: лесен пристап до услугите кои нив лично ги засегаат и можност за оценка на дадените услуги.

Исто така, преку официјалната фејсбук страна на Државен инспекторат за земјоделство (<https://www.facebook.com/profile.php?id=100011346702871>), граѓаните ќе можат да се информираат за тековното работење на инспекторатот, преку отворена и конструктивна комуникација, да ги споделуваат своите коментари, идеи и прашања. Оваа страна има за цел навремено и транспарентно да ги информира граѓаните за активностите на Државен инспекторат за земјоделство и за корисните информации и услуги кои ги обезбедуваат институциите за граѓаните.

Заради широкиот спектар на законски овластувања и надлежности, при своето работење Инспекторатот ќе соработува со бизнис заедницата, здруженија на потрошувачите, образовни и научни институции и сите чинители кои можат да придонесат со своите активности за зголемување на транспарентноста, за што во изминатиот период во соработката со консултантска агенција ЕПИ ЦЕНТАР Интернационал - Партнерство за подобра бизнис регулатива, се изработени 16-листи за проверка за поедини закони од областа на земјоделството и истите се објавени на следниот линк: http://diz.gov.mk/?page_id=1249. Со проектите финансирани од Светска Банка и ИПА, ќе се овозможи подобрување на системите за анализа на ризик, како и проценка на ефективност на работењето на инспекциските служби преку изработени: прирачници, протоколи, стандардни оперативни процедури.

Годишниот план за работа на Државниот инспекторат за земјоделство за 2022 година е метод за реализирање на планови и стратегии за да се достигне посакуваниот ефект во

работењето односно поголем квантитет и квалитет при вршење на инспекциските надзори во Инспекторатот.

II. **Анализа на ризици**

Основна задача на Државниот инспекторат за земјоделство е да ги идентификува субјектите кои при вршењето на дејностите не се придржуваат кон законската регулатива и да преземе мерки за нивно санкционирање и санирање на повредите на законските процедури. Законската рамка која се регулира во секторите за инспекциските надзор опфаќа широк спектар на закони и подзаконски акти со кои се уредува организацијата, надлежностите и постапката на вршење на надзор за секој вид на инспектор во Државниот инспекторат за земјоделство.

Менаџирањето на ризици, едноставно кажано, значи насочување на ресурсите на инспекцијата онаму каде ризикот за сериозни неправилности е најголем, воедно користејќи минимум потребно ниво на интервенција за да се обезбеди усогласеност. Ефективните принципи на менаџирање со ризици бараат прибирање и пристап до релевантни податоци, определување на ризикот врз основа на тие податоци и фокусирање на инспекциските активности кон најголемите ризици кои ќе се идентификуваат.

Заради тоа, управувањето со ризици е од исклучителна важност и претставува составен дел од секојдневното работење на Државниот инспекторат за земјоделство. Тоа подразбира воспоставување ефикасен систем на внатрешни контроли, кои треба да се засноваат на идентификување на ризици, утврдување на степен на ризици при планирањето на инспекциските надзори, проценка на нивната веројатност и ефект/влијание, следење и оценка за ризиците, како и утврдување на соодветни внатрешни мерки.

Управувањето со ризиците овозможува: донесување поквалитетни одлуки, подобро предвидување и оптимизирање на расположливите средства и ресурси, согледување на приоритетите, како и избегнување на идните проблеми кои можат да се појават при реализацијата на поставените цели.

Целта на управувањето со ризик е да ги доведе ризиците во Инспекторатот на прифатливо ниво со спроведување на мерки, кои ќе ја ублажат веројатноста за настанување на ризикот и влијанието на реализацијата на ризик.

Ризиците се природен дел од секојдневните активности и не може да се избегнат, но може само да бидат управувани.

Тоа значи дека треба да се утврди одредено ниво на "*прифатлив ризик*" за секој конкретен случај во анализата. Прифатлив ризик е степенот на ризик што раководството е подготвено да го прифати во постигнувањето на своите цели.

Утврдувањето на ризикот вклучува лоцирање на потенцијалните ризици и причината за појавата на ризиците, како и потенцијалните последици од ризиците.

Според, Правилникот за елементите на проценката на ризикот, како и зачестеноста на спроведувањето на инспекциски надзор врз основа на проценката на ризик („*Службен весник на Република Северна Македонија*" бр.247/2019), елементите за проценка на ризик се: тежината на штетните последици и веројатноста за случување на штетните последици. Со Методологијата за проценка на ризик при планирање на инспекциски надзори се пропишува начинот на проценка на ризик, преку идентификација на специфичните ризици во надлежност

на контролата од страна на Државниот инспекторат за земјоделство и мерењето на степенот на ризиците, а со цел ефективно и ефикасно планирање на обемот и зачестеноста на надзорот над субјектите во областа на земјоделството.

Како основ, при изготвување на Годишниот план за 2022 година, земени се податоци од месечните, полугодишните и годишните извештаи од областите за кои е надлежен Инспекторатот, законската регулатива и сл. Оттука, произлегува дека проценката на ризиците е извршена врз основа на два вида влезни информации за проценка на влијанието на ризикот и проценка на веројатноста за појавување на ризикот (**Прилог 1 Табеларен преглед на планирани редовни инспекциски надзори со %-процент на застапеност според степен на ризик по месеци и закони за 2022 година**).

Зачестеноста на инспекциските надзори и ангажираните ресурси ќе бидат пропорционални со нивото на ризик и активностите на надзорот и ќе бидат насочени кон намалување на реалниот ризик наметнат со неправилностите во работата кај субјектите под надзор.

Зачестеноста на вршење на инспекциски надзор зависи од степенот на ризик на субјектот:

Степен на ризик	Зачестеност на надзор
висок степен	најмалку еден инспекциски надзор годишно
среден степен	најмалку еден инспекциски надзор во две години
низок степен	најмалку еден инспекциски надзор во три години

Кај новооснованите субјекти (субјекти кои се основани и кои започнале со извршување на дејност во последната година), како и кај субјекти кај кои во претходниот период не е вршен инспекциски надзор, како претпоставка, се проценува среден степен на ризик.

Планот за инспекциски надзор е важна алатка во управувањето со надзорот, бидејќи ги распоредува ограничените ресурси на Државниот инспекторат за земјоделство со цел да постигне максимални ефекти во спречувањето на неправилностите и минимизирање на штетите. Изработката на планот е во најголем дел заснована врз проценката на ризиците. Квалитетот на планот е во директна корелација со квалитетот на проценката на ризиците.

Врз основа на горенаведеното, извршена е проценка на очекуваната состојба во областа на инспекциски надзор од аспект на ризиците за неприменување на прописите за секој инспекциски сектор одделно во Државниот инспекторат за земјоделство, при што се лоцирани сензитивните точки по закони (проценка на ризици за неприменување на прописите), каде Инспекторатот при вршење на инспекциски надзор во 2022 година треба да обрне поголемо внимание, при што проценката е извршена врз основа на долгогодишното вршење на инспекциски надзор во изминатите години, односно редовното вршење на инспекциски надзор по закони и области и тоа:

Сектор за инспекциски надзор од областа на рибарството со аквакултурата, сточарството, пчеларство, земјишната политика со поделско производство, доколку не се почитуваат одредбите од наведените закони може да ги предизвика следните ризици:

- **Законот за земјоделско земјиште**, може дојде до зголемување на противправното користење на државното земјоделско земјиште, не рационално користење на земјоделското земјиште како ограничен природен ресурс;

- **Законот за рибарство и аквакултура**, може да дојде до зголемување на криволов и намалување на рибниот фонд;
- **Законот за пасиштата**, може да дојде до бесправно користење на пасиштата;
- **Законот за контрола на опојни дроги и психотропни супстанции**, може да има производство на опојни дроги со засекување на афионовите чушки.

Сектор за инспекциски надзор од областа на семе, саден материјал, производи за заштита на растенија, квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата, цвеќе, генетски модифицирани организми и вино со лозарство, доколку не се почитуваат одредбите од наведените закони може да ги предизвика следните ризици:

- **Закон за квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата, Закон за семенски и саден материјал на земјоделски растенија**, може да ги предизвика следните ризици: закани од палсирање на пазарот ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својства на почвата, семенски и саден материјал на земјоделски растенија кои го немаат квалитетот согласно законските одредби, што директно може да биде закана по животот на човекот, животните, растенијата и животната средина;
- **Закон за виното**, инспекциски надзори при увоз на вино и пуштање на увезеното вино во промет со извршена физичко - хемиска анализа издадена од соодветна лабораторија со цел заштита на домашниот пазар од увозно некавалитетно вино, надзор кај преработувачките капацитети - регистрирани производители на вино и контрола при негова класификација со цел спроведување на законските одредби. Засилени инспекциски надзори за време на откуп на винско и трпезно грозје со цел одржување на стабилен пазар, спречувањена нелегален откуп и продажба со цел почитување на законските одредби;
- **Закон за генетски модифицирани организми**, увоз, производство и пласирање на ГМО растенија и животни и производи добиени од истите.

Сектор за инспекциски надзор од областа на земјоделството и руралниот развој, органско производство, тутун и тутунски производи и квалитет на земјоделски производи, доколку не се почитуваат одредбите од наведените закони може да ги предизвика следните ризици:

- **Законот за земјоделството и руралниот развој** може да ги предизвика следните ризици - нарушување на пазарот со земјоделски производи, нелојална конкуренција, нелегален откуп на земјоделски производи, максимално искористување на природните ресурси и непочитување на начелата за заштита на природата, животната средина и човекот, незаконито добивање или ненаменско користење на средства од програмите за финансиска поддршка, оштета на земјоделските стопанства со недобивање на финансиски средства;
- **Закон за тутун, производи од тутун и сродни производи** - нестабилно производство, нелојална конкуренција, нелегален откуп на тутун, оштетени производителите на тутун;
- **Законот за квалитетот на земјоделски производи** - некавалитетен земјоделски производ, нелојална конкуренција, оштетени граѓаните на Република Северна Македонија;
- **Законот за органското производство**, производство и продажба на неоргански земјоделски производи како органски, нелојална конкуренција, оштетени граѓаните на Република Северна Македонија.

Сектор за инспекциски надзор од областа на фитосанитарната политика, доколку не се почитуваат одредбите од наведените закони може да ги предизвика следните ризици:

- **Законот за здравјето на растенијата**, би дошло до неконтролирана појава на штетни организми кај растенијата и растителните производи, при што би се довело до загрозување на одредени видови на земјоделски растенија како и намалено производство на храна;
- **Законот за фитофармација**, масовна појава на небезбедни фитофармацевтски производи кои би претставувале опасност по здравјето на луѓето, домашните животни и нарушување на биодиверзитетот на животната средина.

Применувајќи ја Методологијата за проценка на ризик, во 2022 година, ќе доведе до голем бенефит за инспекторатот:

- Истата ќе ги опфати прашањата за утврдување на ризиците, како и проценката на тежината на штетните последици и веројатноста за случување на тие последици.
- Со примената на Методологијата за проценка на ризик посебно внимание ќе биде посветено на проценката на ризиците која може да биде успешна само кога истата е проследена со активности за ублажување на ризиците.
- Работните цели и задачи на инспекторите ќе бидат интегрирани со активностите кои ќе помагаат да се зајакне редовното следење на утврдените ризици и примената на соодветните мерки за ублажување на истите, се со цел да се добијат ефикасни и ефективни инспекциски надзори.
- Методологијата за управување со ризиците на Инспекторатот, ќе помогне во поставување на принципите, концептите, препораките и упатствата за посебниот пристап на инспекторите при, пршење на инспекциски надзор во однос на управувањето со ризиците.
- Во управувањето со ризиците, ќе се проценуваат слабостите на системот на систематски и структуриран начин и ќе предлагаат можни подобрувања за зголемување на можноста за успешно извршување на нивните задачи.
- Примената на методологијата ќе создаде можност за прибирање на резултатите од проценката на ризиците од различни сектори во Инспекторатот.

II.1. Дефинирање на ризични области

Предметот на инспекциски надзор се врши врз основа на веќе дефинирани ризични области во земјоделството врз основа на одредени **критериуми**. Со вршење на квалитетни, ефикасни и ефективни инспекциски надзори се намалува ризикот од многу аспекти како на пример:

РИЗИК 1

Загрозување на здравјето на луѓето, кај производителите на примарни земјоделски производи

- Загрозување на здравје на луѓето, при употреба (апликација) на хемиски активни соединенија (фитофармацевтски производи);
- Големина на посев/насад;
- Број на утврдени неправилности;
- Тежина на претходно изречени инспекциски мерки;
- Воспоставено стандарди за добра земјоделска пракса – ДЗП;
- Воспоставување на стандард за Органско земјоделско производство;
- Воспоставување на внатрешни процедури за самоконтрола;
- Вид на култури;
- Сопствени или ангажирани експерти.

РИЗИК 2

Уништување на некое добро или ограничување, односно спречување на остварување на право или интерес, кај трговците со земјоделски репроматеријали (увозници, дистрибутери и трговци на мало и големо на фитофармацевтски производи, ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата и семе и саден материјал)

- Несоодветно деклариран производ, односно содржината на производот не соодветствува со декларацијата;
- Рок на употреба;
- Пласирање на пазар на неodobрени фитофармацевтски производи;
- Количина на фитофармацевтски производи, ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата, семе и саден материјал, кои се пласирани на пазар од страна на субјектот;
- Број на утврдени неправилности;
- Тежина на претходно изречени инспекциски мерки;
- Воспоставување на стандарди согласно закон;
- Воспоставување на внатрешни процедури самоконтрола;
- Вид на производи кои се пласира на пазар;
- Сопствени или ангажирани експерти.

РИЗИК 3

Уништување на некое добро или ограничување, односно спречување на остварување на право или интерес, кај откупувачи на примарни земјоделски производи

- Несоодветно исплаќање на откупените количини на земјоделски производи;
- Количина на откупени примарни земјоделски производи во претходната година;
- Број на производители (кооперанти) од кои се откупени примарни земјоделски производи во претходната година;
- Број на утврдени неправилности;
- Тежина на претходно изречени инспекциски мерки;
- Воспоставување на стандарди согласно законите;
- Воспоставување на внатрешни процедури самоконтрола;
- Вид на откупени земјоделски производи;
- Сопствени или ангажирани експерти.

РИЗИК 4

Загрозување на некое добро, во смисла на негово оштетување или уништување, кај увозници на растенија, растителни производи и други објекти и предмети

- Внесување на карантински штетни организми;
- Земја на потекло на увезени растенија, растителни производи;
- Количина на увезени растенија и растителни производи;
- Број на утврдени неправилности;
- Тежина на претходно изречени инспекциски мерки;
- Воспоставено стандарди при увоз;
- Воспоставување на внатрешни процедури самоконтрола;
- Вид на увезени растенија и растителни производи;
- Сопствени или ангажирани експерти.

РИЗИК 5

Загрозување на некое добро, во смисла на негово оштетување или уништување, кај корисници на државно земјоделско земјиште

- Користење на државно земјоделско земјиште, спротивно со Законот за земјоделско земјиште;
- Површина на државно земјоделско земјиште;
- Број на утврдени неправилности;
- Тежина на претходно изречени инспекциски мерки;
- Воспоставување на стандарди согласно законот;
- Дали закупецот уредно води и доставува годишен извештај;
- Времетраење на договор за закуп на земјоделско земјиште;
- Сопствени или ангажирани експерти.

РИЗИК 6

Уништување на некое добро или ограничување, односно спречување на остварување на право или интерес, кај концесионери за стопанисување со рибите во риболовните води

- Намалување на рибниот фонд;
- Број на издадени риболовни дозволи;
- Број на утврдени неправилности;
- Тежина на претходно изречени инспекциски мерки;
- Воспоставување на стандарди согласно законот;
- Дали откупувачот има воспоставено систем на рибочуварска служба;
- Големина на риболовни води со кои управува концесионерот;
- Сопствени или ангажирани експерти.

II.2. Извори на информации и податоци за идентификување и утврдување на ризикот

Државниот инспекторат за земјоделство, изворите на информации и податоци за идентификување и утврдување на ризикот ги користи врз основа на вршење на инспекциски надзор, преставки, пријави, дојави од правни и физички лица на бесплатниот телефонски број, информации од здруженија, медиуми, заклучоци на Влада на Република Северна Македонија, врз основа на добиените резултати од различни мониторинг програми, информации од други надлежни инспекторати, податоци од интерни регистри.

Државниот инспекторат за земјоделство, врз основа на член 32 став 4 од Законот за инспекциски надзор, со архивски број 02-633/2 од 25.08.2020 година, донесе **Методологија за проценка на ризик при планирање на инспекциски надзори**, со помош на консултант доделен од Инспекциски советот во рамките на проектот „Поддршка за подобрување на ефикасноста на инспекциските служби“, финансиски поддржан од Европската банка за обнова и развој, во компонентата која се однесува на изработка на Методологиите за проценка на ризик, со цел да се воспостави рамка во која ќе се вгради и ќе се развива управувањето со ризици во самиот процес на инспекциски надзор, односно насочување на ресурсите на Државниот инспекторат за земјоделство онаму каде ризикот за сериозни неправилности е најголем, а при тоа користејќи минимум потребно ниво на интервенција за да се обезбеди усогласеност.

Пристапот базиран на менаџирање со ризици се потпира на факторите на ризик кои произлегуваат од достапните податоци и информации кои се собрани при претходно извршените надзори. Колку повеќе ризик-фактори постојат, толку е поголема веројатноста да се пронајдат неправилности, што пак резултира со повисоко ниво на следење и надзор. Информациите за овие ризик фактори се прибираат од повеќе извори. Преку користење на

ефективен начин на известување, кој се развива со насобраното искуство, инспекциската служба ќе биде во можност да ги насочи ресурсите онаму каде што е потребно поголемо внимание, како и да иницира посебни инспекциски надзори за одредени прашања, а кои се валидирани со проверка на досието (предметот).

Управувањето со ризиците, меѓу другото е алатка која им помага на раководните структури да ги предвидат променетите околности и има можност навремено да реагираат на нив.

II.3. Следење на работата на инспекциски служби и проценка на ризик

Инспекцискиот надзор се заснова на проценка на ризикот. Според степенот, ризикот може да биде низок, среден и висок. Проценката на ризик вклучува анализа, управување и известување за ризикот и се спроведува според Методологијата за проценка на ризик при планирање на инспекциски надзори.

Одредени ризици, а особено оние поврзани за здравјето, безбедноста и околината се со висок ризик и тука е оправдано поголемо ниво на мониторинг и навлегување во проверките на субјектите на надзор. Други пак, ризици можат да бидат едноставни технички неправилности и истите не оправдуваат трошење на време и средства за да се пронајдат, а поради што би се занемариле други посериозни неправилности.

Фокусирањето кон ризиците треба да се примени во одредувањето на тоа толку често треба да се врши надзор на субјектите. Субјектите за кои е веројатно дека се усогласени со правилата потребно е поретко да бидат контролирани отколку оние кои работат во поризичен сектор или пак кај кои биле утврдени значајни неправилности во минатото.

Даден е преглед на планирани редовни инспекциски надзори со %-на застапеност според степенот на ризик по месеци и закони за 2022 година, планирани се вкупно:

- висок ризик планирани се вкупно 14,31 % (308),
- среден ризик планирани се вкупно 63,31 % (1363) и
- низок ризик планирани се вкупно 22,39 % (482).

Истото е прикажано по закони во Прилог 1 Табеларен преглед на планирани редовни инспекциски надзори со %-процент на застапеност според степен на ризик по месеци и закони за 2022 година.

II.4. Критериуми за идентификување субјекти на инспекциски надзор

Државниот инспекторат за земјоделство како појдовни “критериуми за идентификување на субјекти” се служи со наодите од извршените инспекциски надзори во изминатиот период како и регистрите (од областа на земјоделството) кои се водат во Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство: *Фитосанитарната управа, Управата за семе и саден материјал и организационите единици во министерството: Сектор за лозарство, винарство и овоштарство, Сектор за земјоделство, Сектор за регистрирање и управување со земјоделско земјиште.*

Оттука произлегува и евентуалната потреба од координирани инспекциски надзори со други инспекциски служби. Иако првенствено се однесува на национално ниво, аспектот на координација е важен за Инспекторатот. Државниот инспекторат за земјоделство, ќе ја зголеми координацијата и пристапот до информации со цел да се заштеди на средства и да се заштитат субјектите од преоптоварување со последователни инспекции од повеќе различни служби. Податоците од инспекциските надзори од други служби се доста важни во одредување на нивото на ризик и опфатот на следниот надзор па поради тоа Државниот инспекторат за земјоделство ќе соработува со другите инспекторати и институции. Ваквата координација ќе овозможи добивање податоци од други инспекциски служби за време на планирањето на инспекциските надзори.

Покрај планираните субјекти за надзор земени од регистрите за месечните планови, инспекторите вршат голем број на инспекциски надзори над нерегистрирани правни субјекти и физички лица, и постапуваат по барање на субјекти, а извршените надзори ги евидентираат во месечните/шестмесечните извештаи за работа, како вонредни (ненајавени) инспекциски надзори, согласно Законот за инспекциски надзор.

Инспекторатот мора да има во предвид да изврши и правилна проценка дека секоја активност која се планира да се преземе како одговор на ризикот е пропорционална на ризикот, односно истата ќе придонесе за негово минимизирање на прифатливо ниво, со цел да се подобри ефикасноста на управувањето со ризиците и обезбеди клучните ризици да се утврдуваат и третираат, ќе се воспоставува соодветен систем за следење и известување за ризиците.

Доколку се сменат околностите врз основа на кои е направена проценката на ризикот, инспекциската служба ќе изврши ревизија на проценката на ризикот, која ќе биде земена предвид при подготвувањето на плановите за работа на ДИЗ.

III. Организација и раководење

III.1. Правен статус на институцијата

Државниот инспекторат за земјоделство до декември 2013 година беше орган во состав на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство со надлежност врз донесувањето на Законот за Државен инспекторат за земјоделство и подзаконските акти кои произлегуваат од него.

Од декември 2013 година со донесувањето на Законот за изменување и дополнување на законот за државниот инспекторат за земјоделство (*Службен Весник на Република Македонија број 164/13 година*), Државниот инспекторат за земјоделство е со својство на правно лице, има сопствена буџетска сметка како буџетски корисник од прва линија,

самостојно спроведува постапки за вработување согласно со закон и одлучува за правата и обврските од работен однос.

III.2. Раководство

Државниот инспекторат за земјоделство, работите од својата надлежност ги извршува преку:

- директорот на Инспекторатот, кој го именува и разрешува Владата на Република Северна Македонија,
- државните инспектори за земјоделство и државните фитосанитарни инспектори,
- стручната служба во Инспекторатот и
- рибочувари на државни риболовни води (рибочувари).

III.3. Надлежности

Државниот инспекторат за земјоделство (ДИЗ) е основан согласно Законот за организација и работа на органите на државната управа, а својата организација, надлежности, овластувања, постапки и сл. ги врши согласно Законот за Државниот инспекторат за земјоделство.

Инспекторатот врши и инспекциски надзор согласно Законот за забрана и спречување на вршење на нерегистрирана дејност.

Инспекторатот во својата надлежност е овластен да врши инспекциски надзор преку контроли и прегледи на:

- 1) земјоделското земјиште, земјоделски посеви и насади;
- 2) производство и промет на производи за заштитата на растенија (*фитофармацевтски производи);
- 3) производство и промет на семенски и саден материјал;
- 4) производство и промет на ѓубриња;
- 5) производство и промет на квалитет на храна за животни;
- 6) евиденција на приплоден и друг добиток, преглед на земјоделскиот имот, на објекти и опрема при држење на добитокот, врши преглед на исхраната, утврдува земјоделска инфраструктура, врши надзор на држењето на пчели и пчеларски ред за испаша, водење на матични книги и обележувања, го утврдува исполнувањето на критериумите за производство, потекло на добитокот и надзор на прометот на добитокот и приплодниот материјал, како и надзор над работата на одобрените институции и одгледувалишта на пчелни матици;
- 7) производство, промет и улов на риби;
- 8) генетски модифицирани организми;
- 9) радионуклиди во храна за животни, растенија и семенски материјал;
- 10) производство и промет на афион;
- 11) производство и промет на органски производи;
- 12) производство и промет на вино;
- 13) производство и промет на тутун;
- 14) производство и промет на цвеќе и декоративни растенија;
- 15) пасишта;
- 16) правни и физички лица за добивање на финансиска поддршка во земјоделството;
- 17) настанати полски штети;
- 18) опремата и простории каде што се врши преработка и доработка на земјоделски производи;

- 19) земјоделска механизација, техника и транспортни средства;
- 20) процесите на преработка и доработка во сите фази, се до финалниот производ;
- 21) зоните чувствителни на нитрати и наводнување и одводнување;
- 22) спроведување на препораките за добра земјоделска пракса;
- 23) просториите за чување и одржување на земјоделските производи и
- 24) деловни простории, книги, исправи, материјали во електронска форма, документација која се води и чува во електронски медиуми, а на барање да се изработат во писмена форма која мора веродостојно да ја потврдува електронската форма, службени регистри и други јавни бази на податоци и друга документација преку која се остварува увид во извршувањето на законите и поблиските прописи.

Инспекторатот, покрај горенаведеното, согласно „Закон за Државниот инспекторат за земјоделство“ („Службен весник на РМ“ бр. 20/09, 53/11, 164/13, 43/14, 33/15, 88/15, 149/15, 39/16, 172/16 и 83/18), „Закон за квалитетот на земјоделските производи“ („Службен весник на РМ“ бр. 140/10, 53/11, 55/12, 106/13, 116/15, 149/15, 39/16 и 150/21), „Закон за семенски и саден материјал за земјоделски растенија“ („Службен весник на РМ“ бр. 39/06, 89/08, 171/10, 53/11, 55/11 - пречистен текст, 69/13, 187/13, 43/14, 151/14 - пречистен текст, 129/15, 39/16, 71/16, 83/18 и 122/21), „Закон за квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата“ („Службен весник на РМ“ бр. 27/14, 154/15, 39/16 и 150/21), „Закон за тутун, производи од тутун и сродни производи“ („Службен весник на РМ“ бр. 98/19, 27/20 и 56/21), „Закон за виното“ („Службен весник на РМ“ бр. 50/10, 53/11, 6/12, 23/13, 106/13, 188/13, 149/15, 39/16, 172/16, 70/18 и 235/19) и „Закон за сточарството“ („Службен весник на РМ“ бр. 7/2008, 116/10, 23/13, 149/15, 39/16 и 122/21), овластен е да врши инспекциски надзор на правни и физички лица преку контрола на квалитетот и прегледи на пратките од увоз, извоз, производство, откуп, промет на земјоделски производи, семе и саден материјал, цвеќе и декоративни растенија, производи за заштита на растенија (*фитофармацевтски производи), вино и производи од вино и грозје, енолошки средства, јаки алкохолни пијалоци, ѓубриња, тутун и тутунски производи, органски производи, гмо, храна за животни, приплоден добиток, сперма од добиток, јајце клетки, ембриони.

Инспекторатот врши и фитосанитарна контрола на пратки од растенија, растителни производи и други објекти и предмети и производи за заштита на растенијата (*фитофармацевтски производи), како и утврдување за исполнување на условите за издавање на фитосанитарен сертификат, фитосанитарен сертификат за реекспорт и пасош за растенијата.

Инспекторатот постапува по барања од правни и физички лица за проверување и утврдување на исполнување на условите за производство и откуп на земјоделски производи и тутун, како и за утврдување на исполнување на условите за регистрација на откупни пунктови, винарски визби, рибници, пломбирање на мрежи.

За извршените контроли на квалитет, Инспекторатот издава уверение за квалитет – сертификат.

Правните и физички лица се должни да поднесат барање до Инспекторатот и во истото да дадат точни податоци со комплетна документација за потребната контрола.

Контролите на квалитет на пратки од увоз се вршат на место на истовар, а за пратки за внатрешен промет и за извоз се вршат на местото на утовар. Местото на истовар, односно утовар, мора да биде наведено во транспортниот документ.

Правните и физичките лица не смеат да пуштат во промет пратки од увоз без уверение за квалитет - сертификат, додека за пратките за извоз и внатрешен промет уверение за квалитет - сертификат се издава на нивно барање.

Царинската управа нема да дозволи, спроведе увозна постапка доколку претходно не е поднесено барање за издавање на уверение за квалитет - сертификат од правно или физичко лице - трговец поединец.

Инспекторот е должен во рок од три работни дена од денот на добиените резултати од земените мостри да издаде уверение за квалитет - „сертификат“.

Рибочуварите ги чуваат државните риболовни води кои не се дадени на концесија за риби од бесправен риболов и риболовни кражби.

При контролата рибочуварот има право од лицата кои ловат риба од брег и од пловен објект, како и од лицата кои се наоѓаат во непосредна близина на риболовната вода:

- да побара документ за лична идентификација,
- да врши преглед на средствата со кои лицето дошло до риболовната вода,
- да побара легитимација и дозвола за вршење риболов согласно со Законот за рибарство и аквакултура и
- да ги одземе привремено риболовните средства и уловената риба доколку утврди неправилности.

При чувањето рибочуварот составува записник и доколку констатира неправилност привремено ги одзема риболовните средства и риба за што издава потврда за привремено одземени риболовни средства и риба, а одземените риболовни средства и риба со целокупната документација ги доставува до инспектор (изготвена е *Интерна процедура за работа на рибочуварите во одделението за физичка заштита на риболовни води со арх. бр. 01-549/1 од 18.06.2020 година*).

Во рамките на работењето на Државниот инспекторат за земјоделство функционира и **EXIM системот – едношалтерски систем за дозволи за увоз, извоз и транзит на стоки и тарифни квоти**, (www.exim.gov.mk), проект на Владата на Република Северна Македонија, и истиот овозможува одобрување на поднесените барања за дозволи и издавање на дозволите од извршените контроли на пратките.

Од страна на Државниот инспекторат за земјоделство при спроведување на постапката за одобрување на барање за увоз се издава **лиценца 1005 – Потврда за извршен органолептички преглед и земен мостри при увоз на пратки од растително потекло и лиценца 1009 – Влезен документ за репродуктивни животни и приплоден материјал при увозна постапка**.

III.4. Организациска структура

Со цел подобро управување на Инспекторатот, подобро разбирање на улогите на вработените во инспекторатот, полесно вршење на координација, контрола и комуникација во работењето, Државниот инспекторат за земјоделство во својата систематизација има предвидено шест сектори (*Приказ органограм*) и тоа:

1. Сектор за инспекциски надзор од областа на рибарството со аквакултурата, сточарството, пчеларството, земјишната политика со поделско производство. Во состав на овој сектор се 4 одделенија и тоа:

- 1.1. Одделение за инспекциски надзор од областа на рибарството со аквакултурата,
- 1.2. Одделение за физичка заштита на риболовни води,
- 1.3. Одделение за инспекциски надзор од областа на сточарството со пчеларството и
- 1.4. Одделение за инспекциски надзор од областа на земјишната политика со поделски култури.

2. Сектор за инспекциски надзор од областа на семе, саден материјал, производи за заштита на растенија, квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата, цвеќе, генетски модифицирани организми и вино со лозарство со 3 одделенија и тоа:

- 2.1. Одделение за инспекциски надзор од областа на семе, саден материјал, производите за заштита на растенија и квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата,
- 2.2. Одделение за инспекциски надзор од областа на цвеќе и генетски модифицирани организми и
- 2.3. Одделение за инспекциски надзор од областа на вино со лозарство.

3. Сектор за инспекциски надзор од областа на земјоделството и руралниот развој, органско производство, тутун и тутунски производи и квалитет на земјоделски производи има четири одделенија и тоа:

- 3.1. Одделение за инспекциски надзор од областа на земјоделството и руралниот развој,
- 3.2. Одделение за инспекциски надзор од областа на органското производство,
- 3.3. Одделение за инспекциски надзор од областа на тутунот и тутунските производи и
- 3.4. Одделение за инспекциски надзор од областа на квалитетот на земјоделски производи.

4. Сектор за инспекциски надзор од областа на фитосанитарната политика со две одделенија и тоа:

- 4.1. Одделение за инспекциски надзор од областа на фитосанитарна политика на граничен премин и
- 4.2. Одделение за инспекциски надзор од областа на фитосанитарна политика во внатрешноста на државата.

Во Државниот инспекторат за земјоделство покрај 4 инспекторски сектори постојат и 2 сектори за административна и правна поддршка и тоа:

5. Сектор за проекти и административна поддршка на директорот во кој има три одделенија и тоа:

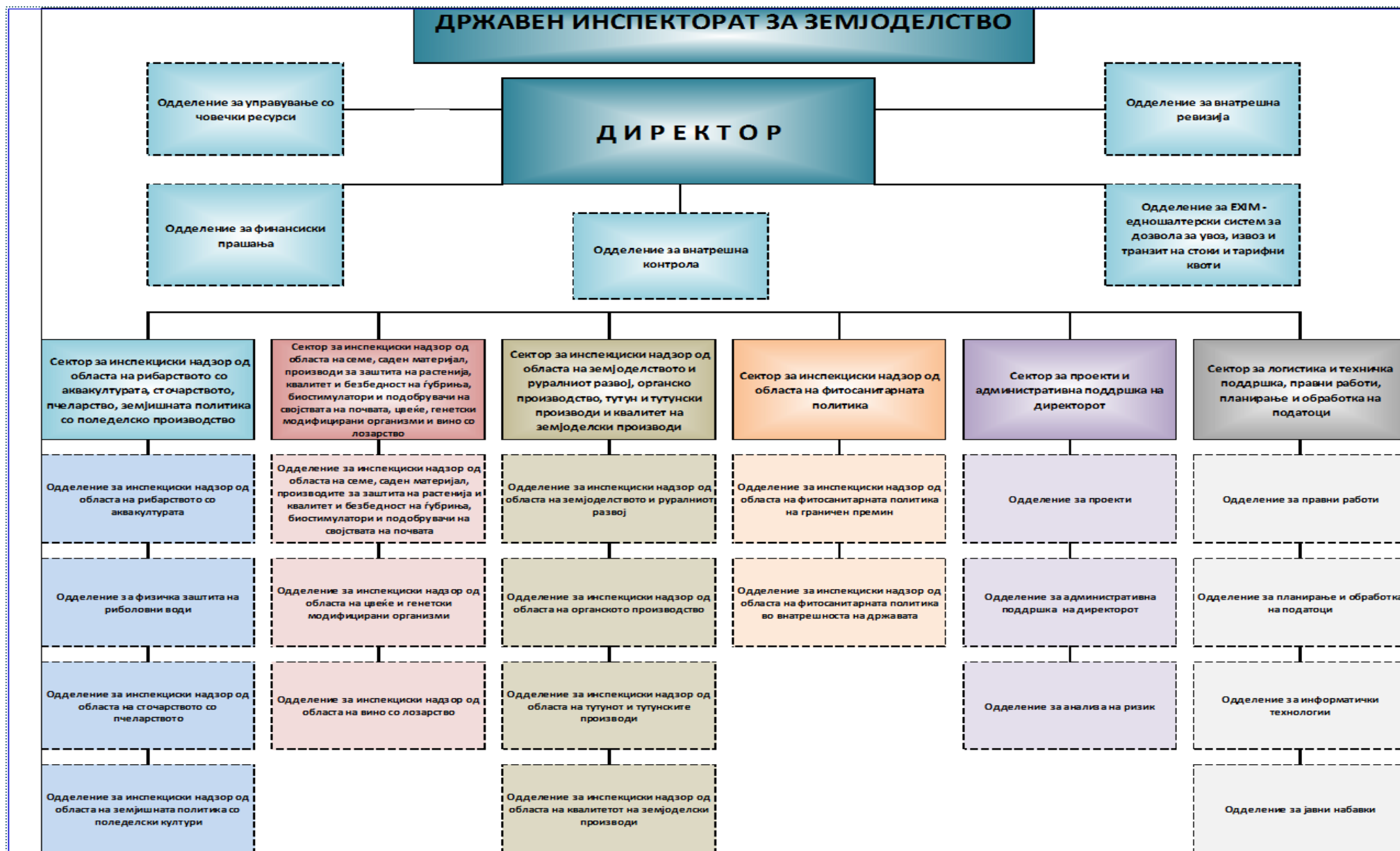
- 5.1 Одделение за проекти,
- 5.2 Одделение за административна поддршка на директорот и
- 5.3 Одделение за анализа на ризик.

6. Сектор за логистика и техничка поддршка, правни работи, планирање и обработка на податоци во кој има четири одделенија и тоа:

- 6.1 Одделение за правни работи,
- 6.2 Одделение за планирање и обработка на податоци,
- 6.3 Одделение за информатички технологии и
- 6.4 Одделение за јавни набавки.

Во Државниот инспекторат за земјоделство, надвор од секторите, се формирани следните одделенија:

- 1. Одделение за управување со човечки ресурси,
- 2. Одделение за внатрешна ревизија,
- 3. Одделение за финансиски прашања
- 4. Одделение за внатрешна контрола и
- 5. Одделение за ЕХИМ -едношалтерски систем за дозвола за увоз, извоз и транзит на стоки и тарифни квоти.

III.5. Состојба со човечки ресурси

Државниот инспекторат за земјоделство во моментот има вкупно 160 вработени, вклучувајќи го директорот на инспекторатот (реализирани 159 работни места од **70.98 %**).

Донесен е нов Правилник за ситематизација на работните места со арх. знак бр. 04-222/1 од 23.02.2021 година, со 78 систематизирани работни места - административни службеници и 1 - помошно-технички лица, врз основа на која ситематизација во моментот, пополнети се вкупно **41 работни места** или **51,89 % реализација на работните места** (Дополнителна Табела 1 - Преглед на бројот на административни службеници и помошно-технички лица).

Дополнителна Табела 1 Преглед на бројот на административни службеници и помошно-технички лица

Ниво	Систематизирани работни места	Пополнети работни места
A01	0	0
B01	0	0
B02	2	0
B03	0	0
B04	13	5
V01	20	9
V02	9	3
V03	3	1
V04	20	14
Г01	3	2
Г02	0	0
Г03	3	3
Г04	5	4
Вкупно	78	41
Помошни-технички лица		
A2 Возач	1	0

Во инспекциските сектори има вкупно 118 инспектори од кои 66 се **државни инспектори за земјоделство** (1-инспектор со решение за суспензија), додека 52 се **државни фитосанитарни инспектори** (2-два инспектори со решение за мирување на работно место) со **81.37 % реализација на работните места** (од вкупно 145 систематизирани работни места), се прикажани во дополнителна Табела 2 - Преглед на бројот на систематизирани и пополнети работни места за инспектори и нивоа по вид – звање.

Дополнителна Табела 2 - Преглед на бројот на систематизирани и пополнети работни места за инспектори и нивоа по вид – звање

Ниво	Систематизирани работни места	Пополнети работни места
A01	0	0
B01	0	0
B02	4	2
B03	0	0
B04	12	3
V01	111	99
V02	6	5
V03	3	1
V04	9	8
G01	0	0
G02	0	0
G03	0	0
G04	0	0
Вкупно	145	118

Во годишниот план за 2022 година, во Државниот инспекторат за земјоделство инспектори кои имаат лиценца за инспектор и кои имаат надлежност да вршат надзори се 2-ца главни инспектори, 3 - виши инспектори, 96 - советник инспектори, 5-самостојни инспектори, 1- помошник инспектор и 8-помлади инспектори, се планирани инспекциски надзори за вршење надзори и истиот е прикажан во Табела 1 - Преглед на бројот на инспектори кои ќе вршат инспекциски надзор, по вид, возраст и звање, Графикон 1 - Преглед на бројот на инспектори кои ќе вршат инспекциски надзор, по родова застапеност и возраст и Графикон 2 - Преглед на бројот на инспектори кои ќе вршат инспекциски надзор, по родова застапеност во %-процент.

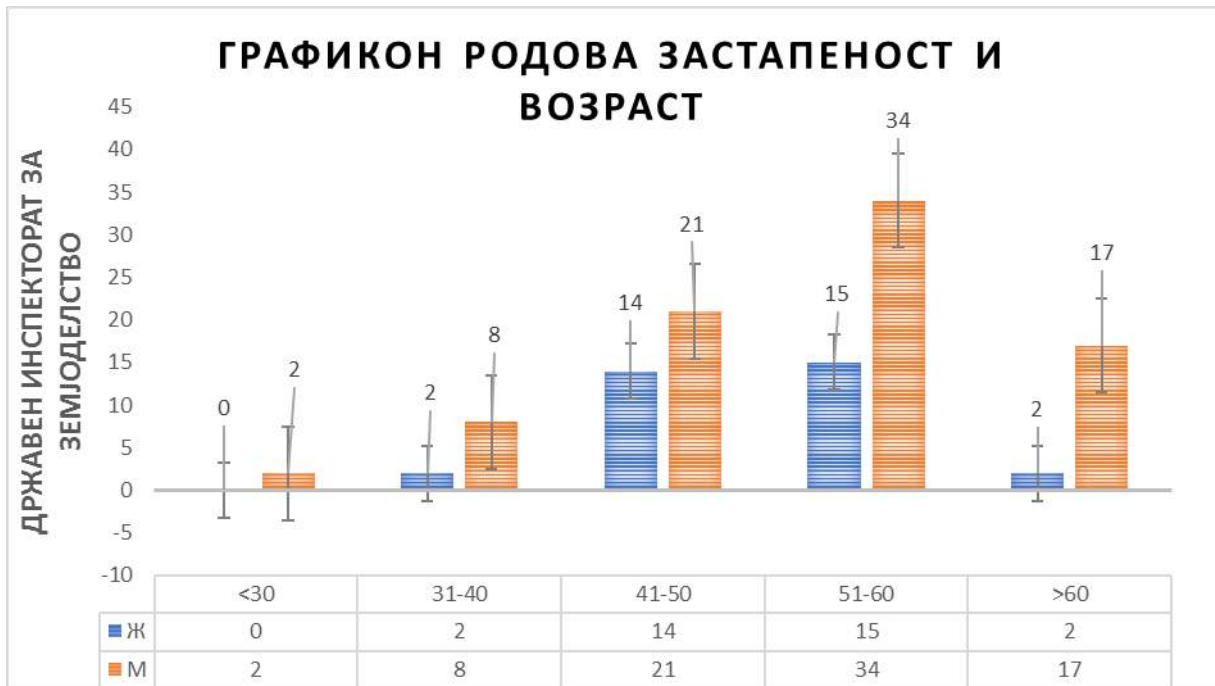
Државниот инспекторат за земјоделство нема извршено планирање за 3 -три инспектори и тоа:

- 1 - еден (ниво В1) Државен земјоделски инспектор со лиценца - Елена Олумчева (со решение за суспензија) и
- 2 - два (ниво В1) Државни фитосанитарни инспектори со лиценца: Андон Сарамандов и Далибор Ангелов (со решение за мирување на работно место).

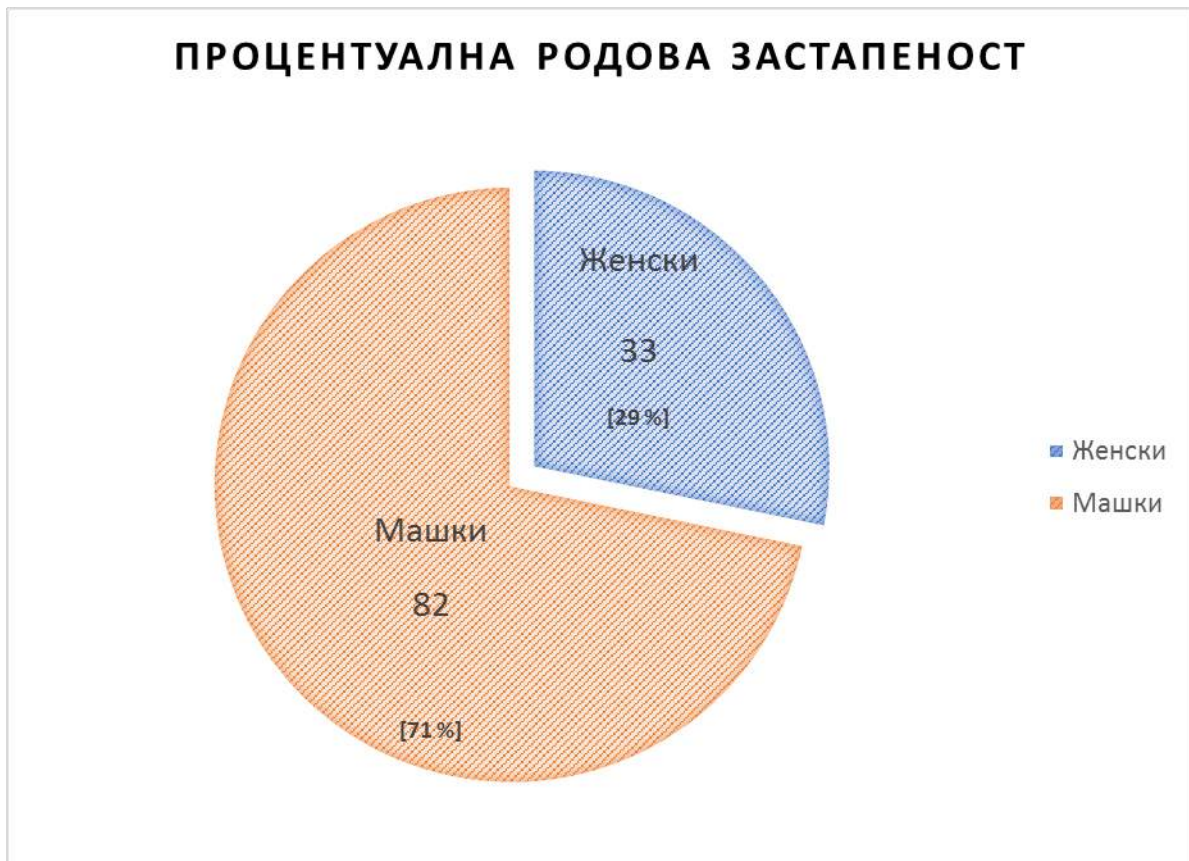
Табела 1 Преглед на бројот на инспектори кои ќе вршат инспекциски надзор, по вид, возраст и звање

Вид	Државен земјоделски инспектор						Државен фитосанитарен инспектор						Вкупно инспектори					
	<30 г.	31-40 г.	41-50 г.	51-60 г.	>60 г.	Вкупно	<30 г.	31-40 г.	41-50 г.	51-60 г.	>60 г.	Вкупно	<30 г.	31-40 г.	41-50 г.	51-60 г.	>60 г.	Вкупно
Б1 – генерален инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Б2 – главен инспектор	0	0	0	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
Б3 – пом. главен инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Б4 – виш инспектор	0	0	1	1	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	3
В1 – советник инспектор	0	2	21	21	8	52	0	7	8	21	8	44	0	9	29	42	16	96
В2 – самостоен инспектор	0	0	1	1	0	2	0	0	1	1	1	3	0	0	2	2	1	5
В3 – помошник инспектор	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
В4 – помлад инспектор	2	0	3	0	0	5	0	0	0	2	1	3	2	0	3	2	1	8
Вкупно	2	3	26	25	9	65	0	7	9	24	10	50	2	10	35	49	19	115

Графикон 1 Преглед на бројот на инспектори кои ќе вршат инспекциски надзор, по родова застапеност и возраст

Графикон 2 Преглед на бројот на инспектори кои ќе вршат инспекциски надзор, по родова застапеност во %

Вработувања. Планирани вработувања за 2022 година (вкупно 8-осум) од ниво В1 - 7-седум и ниво В4 -1-еден и тоа:

- 3- три нови вработувања за вид државни земјоделски инспектори (2 – ниво В1 и 1 - ниво В4) и
- 5- пет нови вработувања за вид државни фитосанитарни инспектори (5 - ниво В1).

Пензионирања. Исто така, во 2022 година, дел од инспекторите кои исполнуваат услов за пензија се вкупно 9-девет и тоа од ниво В1 - 8-осум инспектори и од ниво Б4 -1-еден инспектор и тоа:

- 5- пет државни земјоделски инспектори (1 – ниво Б4 и 4 - ниво В1) и
- 4- четири државни фитосанитарни инспектори (4 - ниво В1).

Од нив кои исполнуваат услов за пензија се вкупно во I-прво полугодие (5- пет) и II-второ полугодие (4- четири).

Вработувањата и пензионирањата се прикажани во *Табела 2 - План за нови вработувања и пензионирања на инспектори.*

Табела 2 План за нови вработувања и пензионирања на инспектори

Вид Ниво- Звање/Возраст	Државен земјоделски инспектор			Државен фитосанитарен инспектор			Вкупно инспектори		
	Враб.	Пенз.	Разлика	Враб.	Пенз.	Разлика	Враб.	Пенз.	Разлика
Б1 – генерален инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Б2 – главен инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Б3 – пом. глав. инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Б4 – виш инспектор	0	1	-1	0	0	0	0	1	-1
В1 – советник инспектор	2	4	-2	5	4	1	7	8	-1
В2 – самостоен инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0
В3 – помошник инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0
В4 – помлад инспектор	1	0	1	0	0	0	1	0	1
Вкупно	3	5	-2	5	4	1	8	9	-1

IV. Инспекциски надзор

Извршено планирање на вкупниот број на очекувани неправилности и инспекциски надзори според вид во 2022 година, по региони и општини, при што планирани се **вкупно 2153 - редовните инспекциски надзори**, од кои: **1208** за државни земјоделски инспектори и **945** за државни фитосанитарни инспектори, како минимум за секој инспектор за периодот.

Исто така, при планирањето на инспекциски надзори за фитосанитарните инспектори на граничните премини во Република Северна Македонија, нема извршено планирање на редовни инспекциски надзори, заради обемноста на работата на граничните премини и специфичноста на надзорите за истите е извршено планирање на очекувани неправилности, како и вонредни и контролни инспекциски надзори согласно местото каде се врши надзорот односно на граничните премини во Република Северна Македонија.

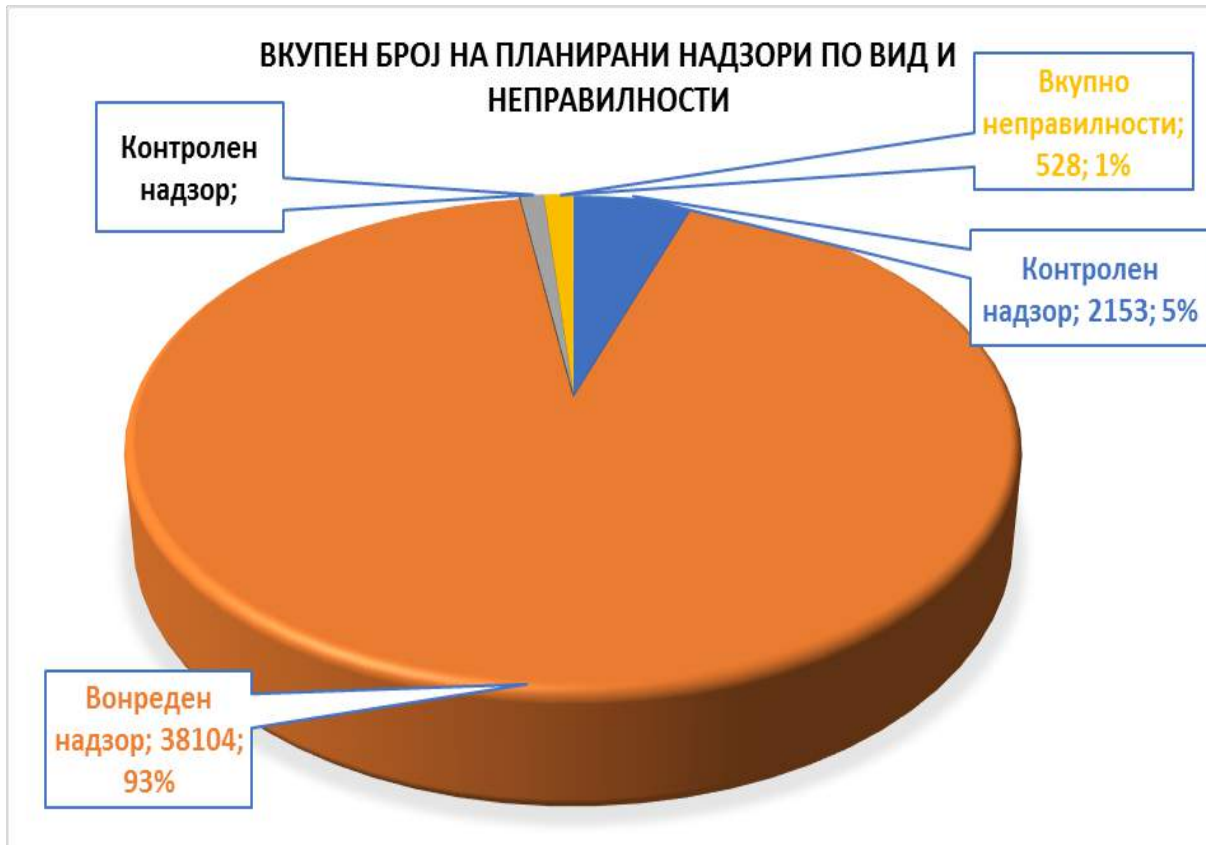
Државните инспектори вршат голем број на **вонредни инспекциски надзори**, кои се поврзани со издавање на сертификати, уверенија и други акти согласно надлежноста во материјалните закони и истите се вршат во краток временски период и за таа цел е извршено планирање на поголем број на вонредни инспекциски надзори и тоа **вкупно 38104**, од кои **23954** за државни земјоделски инспектори и **14150** за државни фитосанитарни инспектори.

По спроведувањето на инспекцискиот надзор и во зависност од утврдената фактичка состојба, и примена на конкретни инспекциски мерки (издавање решенија со опомена, наредба, забрана и др.) во согласност со закон, планирана е реализација на **вкупно 426 контролни инспекциски надзори**, од кои: **206** за државни земјоделски инспектори и **220** за државни фитосанитарни инспектори, по изминување на рокот за отстранување на констатираните неправилностите и применетите инспекциски мерки.

За овој период, се предвидени минимални квантитативни цели (**планирани откривања на неправилности по ризични области**), **вкупно 528** од кои: **308** за државни земјоделски инспектори и **220** за државни фитосанитарни инспектори, иако од досегашното искуство се покажа дека нивното планирање е неефикасно, делува субјективно при изборот на областа на која ќе се акцентира инспекциската мерка и во најголем број на случаи предвидените откривања и претпоставените инспекциски мерки не се реализираат по дадениот план, односно најголем број на превземени инспекциски мерки произлегуваат од вонредните инспекциски надзори (*Графикон 3 - Преглед на планирани инспекциски надзори по вид и очекувани неправилности - инспекциски мерки*).

Дополнителна Табела 3 Преглед на вкупниот број на планирани надзори по вид за Државен фитосанитарен инспектор и Државен земјоделски инспектор за 2022 година

Инспектор по вид	Вид на надзор			Вкупно надзори	Вкупно неправилн.
	Редовен надзор	Вонред. надзор	Контрол. надзор		
Државен земјоделски инспектор	1208	23954	206	25368	308
Државен фитосанитарен инспектор	945	14150	220	15315	220
ВКУПНО	2153	38104	426	40683	528

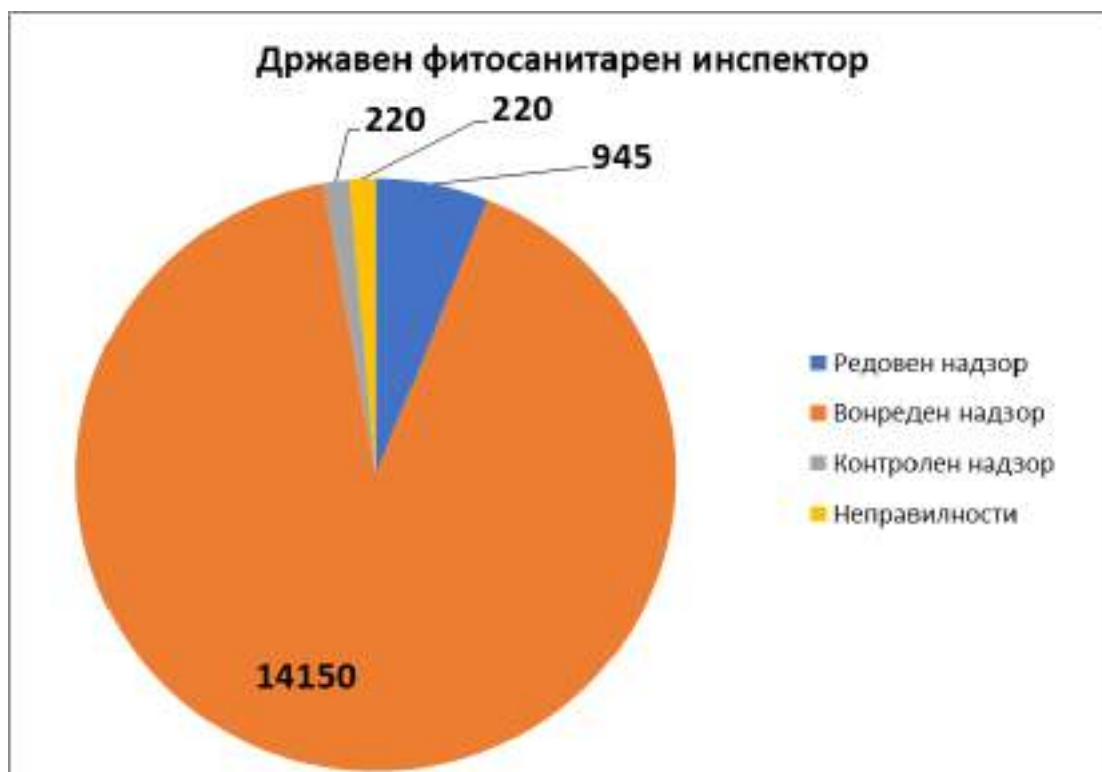

Извршена е проценка за очекуваната состојба во областа на инспекциски надзор од аспект на ризиците за неприменување на прописите за секој инспекциски сектор одделно во Државниот инспекторат за земјоделство, при што се лоцирани сензитивните точки по закони каде инспекторатот, при вршење на инспекциски надзор во 2022 година на кои треба да обрне големо внимание (Табела 3 - Преглед на вкупниот број на очекувани неправилности и инспекциски надзори според вид во 2022 година, по региони и општини, Графикон 3 Преглед на планирани инспекциски надзори по вид и очекувани неправилности - инспекциски мерки, Дополнителна Табела 3 - Дополнителна Табела за вкупно планирани надзори по вид за Државен фитосанитарен инспектор и Државен земјоделски инспектор за 2022 година, Графикони - Преглед на вкупниот број на планирани неправилности, инспекциски надзори според вид: редовен, вонреден и контролен надзор, во 2022 година, по региони, Графички приказ на вкупниот број на планирани неправилности, инспекциски надзори според вид: редовен, вонреден и контролен надзор, во 2022 година, по региони, Дополнителна Табела 4 - Преглед на вкупниот број на очекувани неправилности и инспекциски надзори според вид за периодот 2022 година, по закони).

Проценката е извршена врз основа на стекнатата пракса при долгодишното вршење на инспекциски надзор во минатото во областите за кои е надлежен инспекторатот, законската регулатива и сл., а изворите на информации и податоци за идентификување настанување на ризичните области досега ги користеше врз основа на вршење на инспекциски надзор, преставки, пријави, дојави од правни и физички лица, бесплатниот телефонски број, информации од здруженија, медиуми, заклучоци на Влада на Република Северна Македонија, врз основа на добиените резултати од различни мониторинг програми, информации од други надлежни инспекторати и сл.

Графикон 3 Преглед на планирани инспекциски надзори по вид и очекувани неправилности - инспекциски мерки

Табела 3 Преглед на вкупниот број на откриени неправилности и инспекциски надзори според вид во 2022 година, по региони и општини (за вид Државен земјоделски инспектор и Државен фитосанитарен инспектор)

Ред.Бр.	Регион/Општина	Вид на надзор			Вкупно надзори	Вкупно неправилн.
		Редовен надзор	Вонред. надзор	Контрол. надзор		
	Вардарски регион	273	11749	46	12068	52
1	Велес	38	276	9	323	7
2	Градско	25	1515	6	1546	7
3	Демир Капија	8	132	0	140	0
4	Кавадарци	79	7092	18	7189	18
5	Лозово	7	525	0	532	2
6	Неготино	37	875	3	915	3
7	Росоман	29	905	7	941	6
8	Свети Николе	45	373	3	421	9
9	Чашка	5	56	0	61	0
	Источен регион	363	4427	54	4844	73
10	Берово	38	283	5	326	5
11	Виница	28	233	4	265	8
12	Делчево	51	1091	19	1161	24
13	Зрновци	8	10	1	19	5
14	Карбинци	20	104	1	125	1
15	Кочани	61	585	8	654	9
16	Македонска Каменица	10	15	0	25	0
17	Пехчево	11	46	0	57	0
18	Пробиштип	32	219	1	252	2
19	Чешиново	24	215	3	242	6
20	Штип	80	1626	12	1718	13
	Југозападен регион	234	1629	42	1905	59
21	Вевчани	1	10	0	11	1
22	Дебар	42	255	4	301	5
23	Дебарца	9	35	0	44	0
24	Кичево	23	60	2	85	7
25	Македонски Брод	17	30	0	47	2
26	Охрид	75	547	12	634	16
27	Пласница	0	1	0	1	0
28	Струга	64	629	24	717	27
29	Центар Жупа	3	62	0	65	1
	Југоисточен регион	197	5005	73	5275	75
30	Богданци	11	370	2	383	2
31	Босилово	29	591	5	625	5
32	Валандово	29	427	3	459	1

Ред.Бр.	Регион/Општина	Вид на надзор			Вкупно надзори	Вкупно неправилн.
		Редовен надзор	Вонред. надзор	Контрол. надзор		
33	Василево	18	260	6	284	6
34	Гевгелија	23	1029	35	1087	38
35	Дојран	8	24	0	32	0
36	Конче	2	16	0	18	0
37	Ново Село	5	197	11	213	11
38	Радовиш	11	135	1	147	1
39	Струмица	61	1956	10	2027	11
	Пелагониски регион	232	3363	31	3626	48
40	Битола	63	816	13	892	18
41	Демир Хисар	12	106	0	118	2
42	Долнени	7	44	1	52	0
43	Кривогаштани	18	132	3	153	2
44	Крушево	7	210	3	220	5
45	Могила	7	70	0	77	1
46	Новаци	2	10	0	12	1
47	Прилеп	68	725	9	802	12
48	Ресен	48	1250	2	1300	7
	Полошки регион	135	1721	12	1868	24
49	Боговиње	7	40	0	47	1
50	Брвеница	14	112	1	127	2
51	Врапчиште	22	50	1	73	1
52	Гостивар	30	185	3	218	6
53	Желино	10	105	0	115	2
54	Јегуновце	13	615	1	629	2
55	Маврово и Ростуша	9	10	1	20	2
56	Теарце	5	40	0	45	0
57	Тетово	25	564	5	594	8
	Североисточен регион	261	4139	94	4494	100
58	Кратово	26	250	2	278	2
59	Крива Паланка	50	1769	34	1853	35
60	Куманово	132	1897	56	2085	60
61	Липково	10	25	0	35	0
62	Ранковце	37	163	1	201	2
63	Старо Нагоричане	6	35	1	42	1
	Скопски регион	458	6071	74	6603	97
64	Аеродром	38	148	1	187	1
65	Арачиново	15	74	2	91	3
66	Бутел	28	285	7	320	8
67	Гази Баба	101	2992	18	3111	21

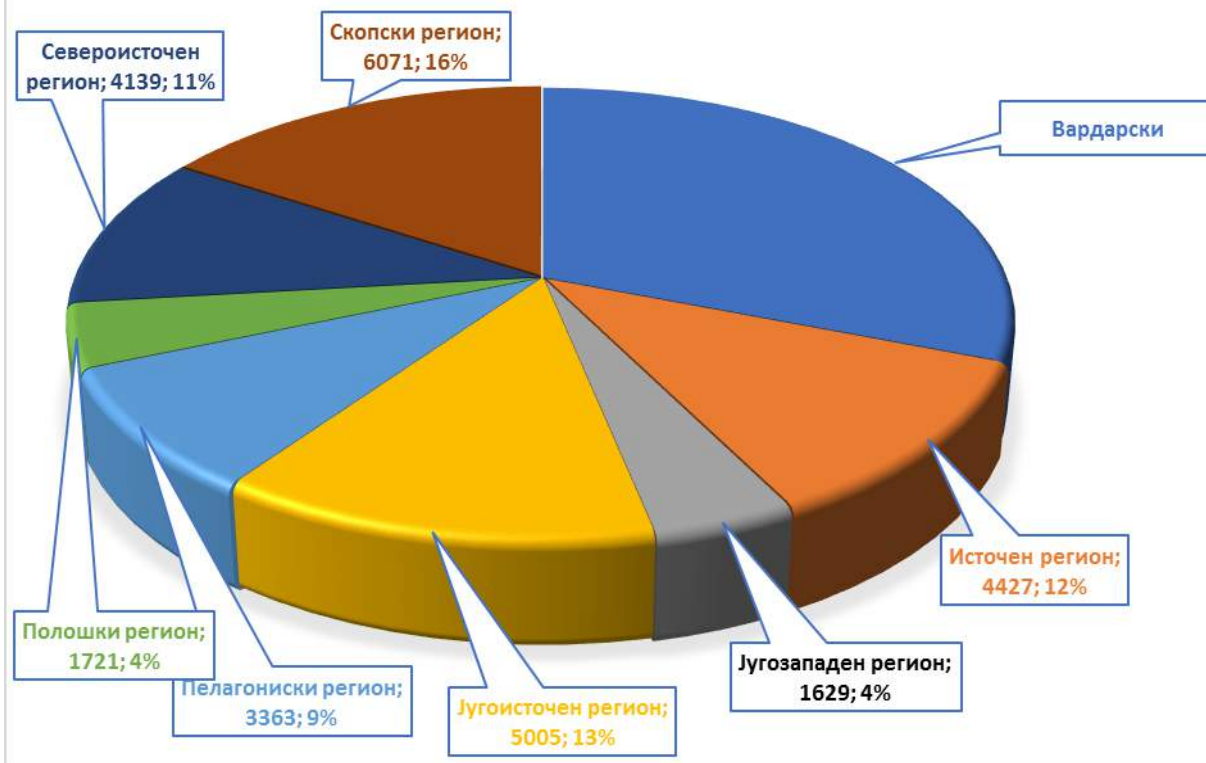
Ред.Бр.	Регион/Општина	Вид на надзор			Вкупно надзори	Вкупно неправилн.
		Редовен надзор	Вонред. надзор	Контрол. надзор		
68	Ѓорче Петров	15	167	2	184	6
69	Зелениково	8	23	0	31	5
70	Илинден	43	566	6	615	9
71	Карпош	25	188	3	216	3
72	Кисела Вода	53	571	10	634	13
73	Петровец	32	383	4	419	10
74	Сарај	6	129	2	137	2
75	Сопиште	9	49	2	60	0
76	Студеничани	24	83	1	108	1
77	Центар	44	172	5	221	5
78	Чаир	14	11	0	25	0
79	Чучер-Сандево	2	225	11	238	10
80	Шуто Оризари	1	5	0	6	0
ВКУПНО		2153	38104	426	40683	528

Графикон 4 - Преглед на вкупниот број на планирани неправилности, инспекциски надзори според вид: редовен, вонреден и контролен надзор, во 2022 година, по региони

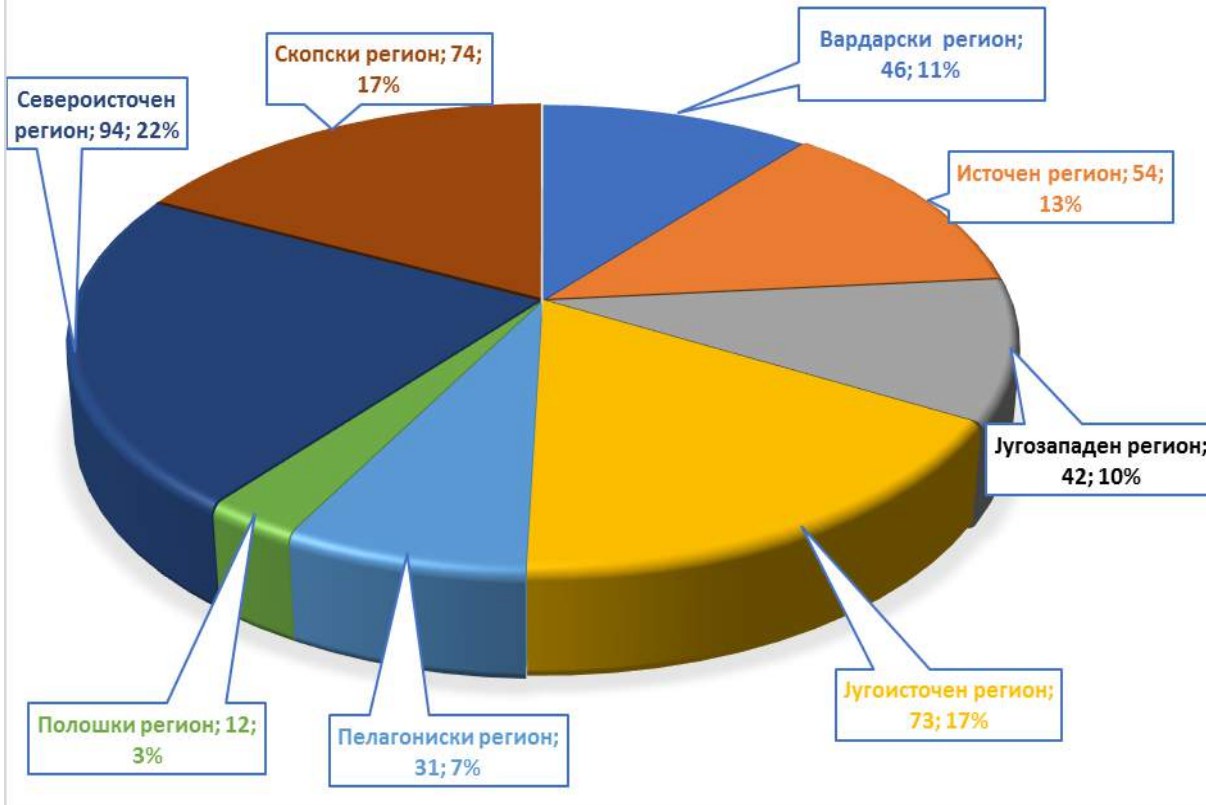

ВОНРЕДЕН НАДЗОР ПО РЕГИОНИ

КОНТРОЛЕН НАДЗОР ПО РЕГИОНИ

Државниот инспекторат за земјоделство како појдовни "критериуми за идентификување на субјекти" се служи со наодите од извршените инспекциски надзори во изминатиот период како и регистрите (од областа на земјоделството) кои се водат во

Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство: Фитосанитарната управа, Управата за семе и саден материјал и организационите единици во министерството (*Сектор за лозарство, винарство и овоштарство, Сектор за земјоделство, Сектор за регистрирање и управување со земјоделско земјиште*).

Инспекторатот мора да има во предвид да изврши и правилна проценка дека секоја активност која се планира да се преземе како одговор на ризикот е пропорционална на ризикот, односно истата ќе придонесе за негово минимизирање на прифатливо ниво. А со цел да се подобри ефикасноста на управувањето со ризиците и обезбеди клучните ризици да се утврдуваат и третираат, ќе се воспоставува соодветен систем за следење и известување за ризиците.

Доколку се сменат околностите врз основа на кои е направена проценката на ризикот, инспекциската служба ќе изврши ревизија на проценката на ризикот, која ќе биде земена предвид при подготвувањето на плановите за работа на ДИЗ.

Инспекцискиот надзор се заснова на проценка на ризикот, според неговиот степен. Проценката на сложеноста на инспекцискиот надзор ќе се спроведува согласно Одлуката за утврдување на коефициенти на сложеност на инспекцискиот (архивски број 02-1369/1 од 30.11.2018 година), донесена од страна на директорот на Инспекторатот.

Намалување/ублажување на оперативниот ризик ќе се врши преку ефективни и ефикасни процеси на следење на извршените инспекциски надзори. Со ефективните процеси ќе се постигнат поставените цели, и тоа со мали трошоци. Ова подразбира потенцијалните грешки при вршењето на инспекцискиот надзор, ризикот, репутацијата на инспекторот и Инспекторатот и сл. да се сведат на минимум. Тоа во исто време значи максимално следење на законските и подзаконски акти и нивно истовремено усогласување со интерните политики на Инспекторатот.

Државните фитосанитарните инспектори, своите инспекциски контроли ќе ги врши, врз основа на надлежностите кои произлегуваат од Законот за здравјето на растенијата и Законот за фитофармацевски производи, како и донесените подзаконски акти, што вклучува и реализација на на Програмата за фитосанитарната политика во 2022 година и Програма за спроведување на мониторинг во областа на производството, преработката, складирањето, дистрибуцијата, употребата и сообразноста на фитофармацевските производи, како и нивните резидуи во производите од примарно земјоделско производство за 2022 година, која вклучуваат спроведување на здравствени прегледи по производни региони и гранични премини.

Секторот за инспекциски надзор од областа на фитосанитарната политика, ќе изготви План за реализација на Мониторинг програмата за секој државен фитосанитарен инспектор на гранични премини и во внатрешноста на државата, со број на задолжителните здравствени прегледи и бројот на мостри кои треба да ги земе секој инспектор по региони, како и временскиот период на реализација на активностите (по објавувањето на програмите од страна на Владата на Република Северна Македонија).

Државниот инспекторат за земјоделство, прегледите на вкупниот број на очекувани неправилности и инспекциски надзори според вид во 2022 година, за Државен фитосанитарен инспектор и Државен земјоделски инспектор ги претставува дополнително табеларен по сектори и закони.

Дополнителна Табела 4 Преглед на вкупниот број на очекувани неправилности и инспекциски надзори според вид за периодот 2022 година, по закони

Ред.бр	Закон	Шифра на закон	Вид на надзор				
			Редовен	Вонреден	Контролен	Вкупно	Претпоставен број на неправилности
Сектор за инспекциски надзор од областа на земјоделството и руралниот развој, органско производство, тутун и тутунски производи и квалитет на земјоделски производи							
1	Закон за земјоделство и рурален развој	ЗЗРР	212	1155	20	1387	20
2	Закон за тутун и тутунски производи	ЗТПТСП	97	1276	16	1389	16
3	Закон за органско земјоделско производство	ЗОЗП	77	192	2	271	2
4	Закон за квалитет на земјоделски производи	ЗКЗП	134	2470	25	2629	25
5	Други закони:	ЗКБЃБПС, ЗССМЗР, ЗЗЕЗ, ЗРА, ЗВИ, ЗОДПС, ЗПЗР, ЗП, ЗСТ	0	1539	0	1539	0
Вкупно			520	6632	63	7215	63
Сектор за инспекциски надзор од областа на рибарството со аквакултурата, сточарството, пчеларство, земјишната политика со поделско производство							
1	Закон за сточарството	ЗСТ	27	0	0	27	0
2	Закон за рибарство и аквакултура	ЗРА	135	320	26	481	70
3	Закон за вршење на земјоделска дејност	ЗВЗД	10	0	0	10	0
4	Закон за пасишта	ЗП	41	20	5	66	10
5	Закон за контрола на опојни дроги и психотропни супстанции	ЗКОДПС	7	20	1	28	0
6	Закон за земјоделско земјиште	ЗЗЕЗ	180	420	25	625	70
7	Други закони:	ЗКЗП/ЗВИ	0	4220	3	4223	3
Вкупно			400	5000	60	5460	153

Ред.бр	Закон	Шифра на закон	Вид на надзор				
			Редовен	Вонреден	Контролен	Вкупно	Претпоставен број на неправилности
Сектор за инспекциски надзор од областа на семе, саден материјал, производи за заштита на растенија, квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата, цвеќе, генетски модифицирани организми и вино со лозарство							
1	Закон за виното	ЗВИ	51	8943	22	9016	28
2	Закон за семенски и саден материјал за земјоделски растенија	ЗССМЗР	119	1120	31	1270	32
3	Закон за квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата	ЗКБЃБПСР	118	2259	30	2407	32
Вкупно			288	12322	83	12693	92
Сектор за инспекциски надзор од областа на фитосанитарната политика							
1	Закон за фитофармација	ЗФФ	480	500	30	1010	30
2	Закон за здравјето на растенијата	ЗЗР	465	11000	180	11645	180
3	Закон за семенски и саден материјал за земјоделски растенија	ЗССМЗР	0	80	5	85	5
4	Закон за квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата	ЗКБЃБПСР	0	350	5	355	5
5	Закон за квалитет на земјоделски производи	ЗКЗР	0	2220	0	2220	0
Вкупно			945	14150	220	15315	220
Вкупно 1+2+3+4 сектори			2153	38104	426	40683	528

Цели кои треба да се остварат со инспекцискиот надзор

- Ефикасно **имплементирање** на законската регулатива, зголемување на економскиот раст и конкурентноста на трајна основа, пораст на животниот стандард и начинот и квалитетот на живот на населението,
- **Зголемување на инспекциските надзори**, со цел зголемување на имплементацијата на законската регулатива,
- **Борба против криминалот и корупцијата** и ефикасно спроведување на правото сè со цел спроведување на функционална пазарна економија на реална основа,
- Развој на **модерна, ефикасна, ефективна и економична** инспекција со високо ниво на етика и некорумпираност, како клуч за успешна реформа во земјоделството,
- **Организирано и ефикасно** вршење на инспекциски надзор,
- Отпочнување на процес на воведување на меѓународниот стандард ISO 9001:2015 - **Системи за менаџмент со квалитет**,
- Планирање за отпочнување на процес на воведување на меѓународниот стандард ISO 31000:2009 - **Управување со ризици принципи и насоки**,
- Воспоставување на **електронски систем за анализа на ризик**,
- Воспоставување на систем за електронска поделба на предмети (**документ менаџмент систем – ДМС**),
- Поголема автоматизација и синхронизација на обработката на податоците и анализата и
- Пропишување на стандардни оперативни процедури во ДИЗ.

Државниот инспекторат за земјоделство, врз основа на Законот за инспекциски надзор, ќе донесува програмски и извештајни (аналитичко – информативно) документи, кои на секторско ниво треба да бидат доставувени до задолжени лица во дадените рокови, и тоа:

- ❖ **Месечни планови за инспекциски надзор (за јануари-декември), 2022 година;**
Рок: до 25^{-ти} декември 2021 година (за јануари 2022 година) и
Рок: континуирано до 25^{-ти} во тековниот месец за следниот месец, 2022 година (за периодот февруари – декември, 2022 година).
- ❖ **Шестмесечни извештаи за работата, (јануари – јуни и јули – декември) 2022 година;**
Рок: до 05^{-ти} Јули, 2022 година (за периодот јануари-јуни, 2022 година) и
Рок: до 05^{-ти} Јануари, 2023 година (за периодот јули-декември, 2022 година).
- ❖ **Годишниот план за работа на инспекциската служба за 2023 година;**
Рок: до 25^{-ти} Октомври 2022 година.
- ❖ **Регистар на извршени инспекциски надзори - РЕГ- 6 - РИИ (јануари-декември), 2022 година;**
Рок: 05^{-ти} јануари 2023 година (за декември 2022 година) и
Рок: Континуирано до 05^{-ти} во месецот за предходниот месец, 2022 година (за периодот јануари – ноември, 2022 година);
- ❖ **Оценување на учинок на инспектор (за јануари-декември), за 2022 година;**
Рок: до 20^{-ти} јануари 2023 година.

Изготвените документи на ниво на Инспекторатот, ќе се доставуваат до Инспекциски совет согласно законските рокови за информирање и/или усвојување на истите.

V. Обука на инспекторите и административните службеници

Вложувањето во човечките ресурси е најважната инвестиција за одржлив развој на компетентна администрација. Тоа претпоставува развој на соодветни знаења и вештини кај службениците, следење на современите текови во методите на работењето и примена на новините од информатичко - комуникациските технологии.

Обуките за стручно усовршување на административни службеници можат да бидат генерички и специјализирани и истите можат да бидат организирани во училища или преку интернет пристап од работното место на административниот службеник до електронскиот систем за управување со обуки.

Со цел подобрувањето на изведбата на администрацијата и стручното усовршување на службениците, Директорот на Државниот инспекторат за земјоделство до МИОА согласно член 58 став 1 од Закон за административни службеници, врз основа на обуките од индивидуалните планови за стручно усовршување, подготвува годишен план за обуки на сите административни службеници во институцијата, по претходно добиено мислење од Министерството, и го донесува најдоцна до 31 декември во тековната година за наредната година.

Од овие причини, донесување на *Годишниот план за работа на државен инспекторат за земјоделство за 2022 година*, согласно член 33 од Законот за инспекциски надзор (рок до 15 ноември) е во коализија со член 58 став став 1 од Закон за административни службеници (рок најдоцна до 31 декември).

МИОА, врз основа на член 57 донесе *Годишна програма за административно управување за 2022 година* (бр. 11-2726/1 од 13.07.2021 година) и врз основа на член 56 од Закон за административни службеници донесе *Годишна програма за генерички обуки на административните службеници за 2022 година* (бр. 11-2725/1 од 13.07.2021 година).

Врз основа на *Годишна програма за административно управување за 2022 година*, Директорот на Државниот инспекторат за земјоделство е должен за секој административен службеник во институцијата на работно место на нивото В1, да предвиди обука за административно управување и истата да ја внесе во неговиот индивидуален план за стручно усовршување.

Планираните предлог обуки по сектори ќе бидат предложени од раководителот на сектор, по претходна консултација со раководните структури во инспекторатот и административните службеници согласно нивните потреби за стручно усовршување од понудените 14 тематски обуки и четирите тематски целини за „административно управување“ на службеници од нивото В1 во инспекторатот, преку Системот за Управување со учење (СУУ/LMS) и истите ќе бидат претставени во *Дополнителна Табела 5 - Годишен план за обуки на административните службеници во Државниот инспекторат за земјоделство за 2022 година* – во моментот претставен е само број на административни службеници за секој од нив ќе бидат предвидени по минимум 5-пет генерички обуки и за ниво В1 (за 9-девет службеници) ќе биде предвидена обука за „административно управување“ и истите дополнително ќе бидат доставени со бројот на генерички обуки, до Инспекциски совет по претходно добиено мислење од Министерство за информатичко општество и администрација - МИОА.

Дополнителна Табела 5 Годишен план за обуки на административните службеници во Државниот инспекторат за земјоделство за 2022 година

Реден број	Звање	Вкупен број	Реден број на генеричка обука/ Назив на специјализирана обука- број на планирани обуки/ административно управување	Извор на финансирање
1	Б4-Раководител на одделение	5	од реден број 1 до реден број 14	МИОА
2	В1-Советник	9	од реден број 1 до реден број 14/ „административно управување“	МИОА
3	В2-Виш соработник	3	од реден број 1 до реден број 14	МИОА
4	В3-Соработник	1	од реден број 1 до реден број 14	МИОА
5	В4-Помлад соработник	14	од реден број 1 до реден број 14	МИОА
6	Г1-Самостоен референт	2	од реден број 1 до реден број 14	МИОА
7	Г3-Референт	3	од реден број 1 до реден број 14	МИОА
8	Г4-Помлад референт	5	од реден број 1 до реден број 14	МИОА
ВКУПНО		42	од реден број 1 до реден број 14/ „административно управување“	МИОА

Инспекторите во Државниот инспекторат за земјоделство, имаат право и должност стручно да се оспособуваат за извршување на своите работи и работни задачи во согласност со Годишната програма за стручно оспособување и усовршување во областа на инспекцискиот надзор (*Дополнителна Табела 6 - Годишна план за обуки на државните земјоделски и фитосанитарни инспектори во Државниот инспекторат за земјоделство за 2022 година*).

За државните фитосанитарни инспектори се предвидуваат континуирани обуки кои ќе резултира за повисок квалитет на извршената работа од областа на фитосанитарната политика, преку проектите на USAID, FAO, BTSF и др.

Дополнителна Табела 6 Годишна план за обуки на државните земјоделски и фитосанитарни инспектори во Државниот инспекторат за земјоделство за 2022 година

Тема број	Тема	Целна група (број на учесници)		Времетраење (час/ден)	Начин на реализација		Проценети Финансиски средства	
		земјоделски	фитосанитарни		on-line учење во „живо“	on-line самостојно учење ЛМС/zoom платформа	Буџет на органот	Други извори
Специјализирани обуки на инспекторите								
1.1	Начела и организација, права, обврски и овластувања на инспекторите и прекршочни одредби (Закон за квалитетот на земјоделските производи)	23		6	Јан/Дек	Јан/Дек	X	X
1.2	Начела и организација, права, обврски и овластувања на инспекторите и прекршочни одредби (Закон за тутун, производи од тутун и сродни производи)	23		6	Јан/Дек	Јан/Дек	X	X
1.3	Начела и организација, права, обврски и овластувања на инспекторите и прекршочни одредби (Закон за земјоделско земјиште)	20		6	Јан/Дек	Јан/Дек	X	X
1.4	Начела и организација, права, обврски и овластувања на инспекторите и прекршочни одредби (Закон за рибарство и аквакултура)	20		6	Јан/Дек	Јан/Дек	X	X
1.5	Начела и организација, права, обврски и овластувања на инспекторите и прекршочни и казнени одредби (Закон за виното)	21		6	Јан/Дек	Јан/Дек	X	X
1.6	Начела и организација, права, обврски и овластувања на инспекторите и прекршочни одредби (Закон за семенски и саден материјал за земјоделски растенија)	21		6	Јан/Дек	Јан/Дек	X	X
1.7	Начела и организација, права, обврски и овластувања на инспекторите и прекршочни одредби (Закон за фитофармација)		50	12	Јан/Дек	Јан/Дек	X	X
1.8	Закон за здравје на растенијата		50	18	Јан/Дек	Јан/Дек	X	X

Генерички обуки на инспекторите								
Реден број	Тема	Целна група (број на учесници)		Времетраење (час/ден)	Начин на реализација		Проценети Финансиски средства	
		земјодлески	фитосанитарни		on-line учење во „живо“	on-line самостојно учење ЛМС/zoom платформа	Буџет на органот	Други извори
1	Начела и организација, права, обврски и овластувања на инспекторите (Закон за инспекциски надзор)	64		6	9-та седмица	Јан/Дек		X
2	Инспекциски надзор (Закон за инспекциски надзор и Упатство за начинот на спроведување на инспекциски надзор)	64	50	12	11-та и 12-та седмица	Јан/Дек		X
3	Одговорност и санкции, постапки (Закон за прекршоци)	64	50	6	16-та седмица	Јан/Дек		X
4	Спречување на корупција		50	6	49-та седмица	Јан/Дек		X

Во согласност со член 50, став (1) од Законот за инспекциски надзор и член 10, став (2) од Закон за државниот инспекторат за земјоделство, директорот на Државниот инспекторат за земјоделство, донесе Годишен план за индивидуално стручно усовршување и обука на секој инспектор за 2022 година (*архивски број 04-789/1 од 17.09.2021 година*).

Поради здравствените и епидемиолошки услови кои ги наметнува состојбата со вирусот COVID-19, класичниот начин на организирање на обуки во училища, нема да се користи во текот на 2022 година. Во тој контекст, Годишниот план за индивидуално стручно усовршување и обука на секој инспектор, ќе се реализира со користење на електронска платформа за учење, која овозможува два начини за on-line учење: on-line учење во „живо“ и on-line обука, преку самостојно учење.

Исто така, од страна на обучувачите, ќе биде користена и бесплатната платформа за видео конференции „Zoom Meetings“, каде корисниците (инспекторите), ќе имаат пристап до сите потребни функции за аудио и видео конференции за групна соработка, вклучувајќи: неограничен број на видео состаноци со најмногу 100 учесници, чисти аудио и HD видео, приватни и групни разговори и онлајн поддршка.

Планот за обука ќе ја реализираат односно обуките ќе бидат изведувани од страна на именувани обучувачи од редот на административни службеници, вклучувајќи искусни инспектори од раководните нивоа, како и од надворешни стручни лица, кои треба да поседуваат соодветно искуство и знаење за модулот/темата на обука.

Главната цел на Годишниот план за индивидуално стручно усовршување и обука на секој инспектор за 2022 година, е надградување на основните компетенции и вештини на инспекторите, со што ќе се овозможи постигнување на високи перформансии помош во нивниот професионален развој.

1. Општи цели на обуките се:

- Поуспешно самостојно извршување на работните задачи.
- Изградба на личниот интегритет на инспекторите.
- Развивање на повисоко ниво на знаење, вештини за професионално однесување при извршување на инспекцискиот надзор.
- Развивање и стекнување знаења за новитетите во законска рамка за инспекциски надзор.

2. Специфични цели на обуките се учесниците по завршување на обуките:

- Ќе може да изврши целосна контрола во имплементирањето на материјалните закони во пракса доверени во надлежност на соодветниот вид на инспектор, применувајќи при тоа соодветни пропишани процедури.

3. Конкретни теми на специјализираните обуки од програмата:

- Едукација на инспекторите во Државниот инспекторат за земјоделство во врска со практична примена, преку студии на случај на специфичностите произлезени од **материјалните закони** (*наведени во Годишниот план за индивидуално стручно усовршување и обука, поделно за инспекторите за земјоделство и фитосанитарните инспектори*).

Конкретни области и темите кои се идентификувани како слабите точки при постапување на инспекторите и неговата улога во извршување на квалитетни целите од Годишната програма за генерички обуки на инспекторите за 2022 година (*арх. број 02-562/2 од 17.06.2021 година*), се вклучени следните:

- Тема 1.1 – Начела и организација, права, обврски и овластувања на инспекторите (*Закон за инспекциски надзор*)
- Тема 1.2 – Инспекциски надзор (*Упатство за начинот на спроведување на инспекциски надзор*)
- Тема 1.3 – Одговорност и санкции, постапки (*Закон за прекршоците*)
- Тема 1.13 – Спречување на корупција

Горенаведените области и темите се идентификувани како слабите точки при постапување на инспекторите и неговата улога во извршување на квалитетни целите.

VI. Буџет и финансирање

Врз основа на предлог Буџетот на Република Северна Македонија за 2022 година, ДИЗ планира да располага со буџет во вкупен износ од 173.834.000,00 денари, од кои за:

Дополнителна Табела 7 Преглед на предлог буџет на ДИЗ за 2022 година

Категорија ставка (опис):	Планиран буџет (денари)	Одобрен буџет (денари)
плати и надоместоци	113.684.000,00	/
стоки и услуги	42.800.000,00	/
субвенции и трансфери	1.000.000,00	/
капитални расходи	16.350.000,00	/
Вкупно	173.834.000,00	

VII. Меѓународна соработка

Инспекторатот во рамките на своето работење, со цел полесно приближување кон ЕУ соработува со внатрешните и надворешните институции кои ги покриваат областите кои ги третира, за што има склучено и меморандуми за соработка со голем број институции.

Државниот инспекторат за земјоделство со своето работење врши сложени, стручно оперативни и аналитички задачи и активности за поддршка на целокупниот процес на ЕУ интеграцијата и преговори за пристапување во делот на инспекторатот:

- Планира и координира реализација и мониторинг на НПАА во делот на инспекторатот и учествува во работни групи во НПАА на следните 3 поглавја:
Поглавје 11 - Земјоделство и рурален развој;
Поглавје 12 - Безбедност на храна ветеринарство и фитосанитарна политика и
Поглавје 13 - Рибарство.
- Утврдува надлежности за ЕУ мерки во делот на Инспекторатот,

- Утврдува потреби на превод и ревизија на ЕУ акти и непосредно учествува при изготвување на извештај за прогрес на реализацијата на НПАА во делот на Инспекторатот,
- Соработува со останати надворешни институции, ги следи и обработува прашањата што се поврзани со ЕУ интеграцијата,
- Дава мислења по нормативните акти со кои се регулираат прашањата сврзани со ЕУ правни акти,
- Учествува во работни групи за изработка на закони во процесот на апроксимација на ЕУ правни акти и дава стручен придонес во областа.

Фитосанитарната управа, во МЗШВ, ја претставува Република Северна Македонија пред меѓународните тела, органи и организации од областа на здравјето на растенијата и извршување на други задачи поврзани со здравјето на растенијата утврдени со закон, додека Секторот за инспекциски надзор од областа на фитосанитарна политика во Државниот инспекторат за земјоделство, ги имплементира и спроведува меѓународните стандарди и фитосанитарни барања на државите.

Во таа насока и оваа година продолжува соработката помеѓу Федералната служба за ветеринарен и фитосанитарен надзор (Россельхознадзор) на Руската Федерација и Државниот инспекторат за земјоделство, согласно Меморандумот за соработка меѓу Федералната служба за ветеринарен и фитосанитарен надзор (Россельхознадзор) на Руската Федерација, Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство на Република Северна Македонија и Агенцијата за храна и ветеринарство на Република Северна Македонија кој беше потпишан на 4-ти јуни 2015 година.

Исто така, согласно досегашната меѓусебна соработка за оперативна комуникација во однос на аналогното архивско доставување на дневна основа до Россельхознадзор, преку контакт лицето од Република Северна Македонија, се доставуваат издадените фитосанитарни сертификати од страна на државните фитосанитарни инспектори на Република Северна Македонија. Во 2018 година се продолжи и со Информатичкиот систем на Argus-Fito модулот за авторизација на фитосанитарните сертификати IS Argus - Fito - Authorization module phytosanitary certificate (Federal Service for Veterinary and Phytosanitary Surveillance Russian Federation 2016 ©), преку кој што се врши потврдување на дневна основа на авторизацијата на фитосанитарните сертификати издадени од фитосанитарните инспектори во Република Северна Македонија.

VIII. Други активности на инспекциската служба

VIII.1. Начело на транспарентност и јавност

При вршење на работите Инспекторатот ги почитува начелата на транспарентност и јавност во согласност со закон. На барање на заинтересираните правни и физички лица Инспекторатот е должен да ги достави сите неопходни информации кои би можеле да им бидат од корист, а кои се однесуваат на општата безбедност на крајните корисници и ризикот по животот и здравјето на луѓето и животните, освен информациите за кои со закон не е дозволен пристап.

Со цел е да се подобрат односите помеѓу администрацијата и граѓаните и да се обезбеди задоволство кај граѓаните од работата на Државниот инспекторат за земјоделство, донесе **Граѓански дневник на Државниот инспекторат за земјоделство**

(<https://diz.gov.mk/wp-content/uploads/02021/01/02-548-0d-17-06-2020-Граѓански-дневник-compressed.pdf>), кој ќе одговори на барањата за решавање на проблемите со кои се среќаваат граѓаните во секојдневната, интеракција со институцијата која обезбедува јавни услуги. Граѓанскиот дневник претставува декларација со која органот/ите јавно се обврзува кон јавноста за стандардите на услугите кои ги даваат и едновремено им овозможува на граѓаните: лесен пристап до услугите кои нив лично ги засегаат и можност за оценка на дадените услуги.

Во согласност со Планот за борба против корупцијата " АКЦИЈА 21 " донесен од Владата на Република Северна Македонија, се донесе Годишниот план за спречување на корупција во Државниот инспекторат за земјоделство за 2021 година (арх. бр. 02-485/3 од 17.08.2021 година), како резултат на заложите на Владата на Република Северна Македонија во борбата против корупцијата, а со цел преку детектирање на слабостите во процесите и делокругот на работата на Државниот инспекторат за земјоделство, да придонесе за искоренување на корупцијата и да спречи нејзина понатамошна појава, да обезбеди владеење на правото, како и да обезбеди квалитетен и ефикасен придонес во борбата против корупцијата.

Планот за борба против корупција опфаќа различни аспекти, од дефинирање на корупцијата, до тоа што секој вработен може да стори за да ги идентификува и управува со етичките дилеми и ризикот од корупција. Овој план предвидува конкретни и ефикасни внатрешни и независни контролни механизми, редовни и повремени ненајавени ревизии во работните процеси и негово континуирано спроведување во 2022 година.

Државниот инспекторат за земјоделство, согласно Законот за заштита на укажувачи и Правилник за заштитено надворешно пријавување, изработи Упатство за прием на пријави од укажувачи, издвојување и обработка на податоци од пријавите и обезбедување на заштита на личните и другите податоци на укажувачите (арх.бр. 02-380/1 од 12.04.2021 година).

VIII.2. Односи со медиумите

Од страна на Државниот инспекторат за земјоделство во текот на 2022 година ќе се одржуваат средби со институции (директори, градоначалници на општини, владини лица и др.) и граѓани со цел да им се помогне на граѓаните во остварување и заштита на нивните права од областа на земјоделството, редовно ќе се одржуваат отворени средби ("Отворени денови" и "Патувачки караван") на инспекторатот во повеќе населени места во државата. Воедно од страна на инспекторатот редовно ќе бидат доставувани соопштенија до медиумите и истите ќе бидат објавувани во дневните информативни изданија како и на повеќе интернет портали.

Државниот инспекторат за земјоделство на својата веб страна (www.diz.gov.mk), започнувајќи од 01.02.2018 година го стави на располагање порталот за електронска комуникација (E – фитосанитарни барања/пријави) наменет за сите надворешни корисници со цел да им овозможи да подигнуваат најразлични видови на барања/пријави за издавање на фитосанитарен сертификат за извоз / реекспорт / пасош за растенија (замена на пасош на растенија) и фитосанитарен преглед на пратки растенија, растителни производи и други објекти и предмети, производи за заштита на растенија (*фитофармацевтски производи) и ѓубрива при увоз / транзит, кои се издаваат од страна на Државниот инспекторат за земјоделство во електронска форма во областа на фитосанитарната политика.

Во рамките на работењето на Државниот инспекторат за земјоделство, функционира и **EXIM системот - едношалтерски систем за дозволи за увоз, извоз и транзит на стоки и тарифни квоти** (www.exim.gov.mk), проект на Владата на Република Северна Македонија, и истиот овозможува одобрување на поднесените барања за дозволи и издавање на дозволи од извршените контроли на пратките.

Од страна на Државниот инспекторат за земјоделство, при спроведување на постапката за одобрување на барање за увоз се издава:

- **лиценца 1005** – *Потврда за извршен органолептички преглед и земени мостри при увоз на пратки од растително потекло и*
- **лиценца 1009** – *Влезен документ за репродуктивни животни и приплоден материјал при увозна постапка.*

Државниот инспекторат за земјоделство, како институции од јавниот сектор податоците кои ги создаваат во остварувањето на своите надлежности во 2018 година започна да ги објавува во формат на отворени податоци организирани во посебни податочни сетови на порталот за отворени податоци <https://data.gov.mk/> на Владата на Република Северна Македонија.

Државниот инспекторат за земјоделство има плодна и многу важна соработка со здруженијата на земјоделците и истата продолжува со тоа што ги охрабри преку „Известување“ на 02.03.2018 година на веб страна, да ги пријават сознанија од теренот за неправилности (*недозволена трговија со семенски и саден материјал, шверц на фитофармацевтски производи, незаконски увоз или трговија со земјоделски производи, неправилности при откупот на земјоделските производи и сл.*) на бесплатниот телефонски број (080011000) или на телефонскиот број 02/3121-462 - Државен инспекторат за земјоделство.

Широката јавност мора да верува во реформите на самиот инспекциски ситем "Реформирани инспекции за поквалитетно работење". Затоа при секоја интеракција со било која целна група, целта е да се биде јасен во пренесување на следните пораки:

- Инспекторите/ Инспекторатот се посветени и одговорно работат да ги заштитат правата на граѓаните, бизнис секторот, како и почитување на правото.
- Инспекторите се транспарентни.
- Инспекторите имаат одговорност да постапуваат совесно.
- Реформите го подобрија секојдневното живеење на граѓаните, како и условите за работата на бизнис заедницата.

VIII.3. Интернет страница

Информации поврзани со и за работата на Државниот инспекторат за земјоделство во електронска форма на граѓаните им се достапни на страната <http://www.diz.gov.mk>. Страната редовно се ажурира со податоци и информации во врска со работењето на Инспекциската служба.

Од 15.09.2020 година, Државен инспекторат за земјоделство ја активира својата фејсбук страна на <https://www.facebook.com/profile.php?id=100011346702871>, на која граѓаните ќе можат да се информираат за тековното работење на Инспекторатот, преку отворена и конструктивна

комуникација, да ги споделуваат своите коментари, идеи и прашања. Оваа страна има за цел навремено и транспарентно да ги информира граѓаните за активностите на Државен инспекторат за земјоделство и за корисните информации и услуги кои ги обезбедува институцијата за граѓаните.

Информации поврзани со и за работата на Државниот инспекторат за земјоделство во електронска форма на граѓаните им се достапни на страната <http://www.diz.gov.mk>. Страната редовно се ажурира со податоци и информации во врска со работењето на Инспекциската служба.

VIII.4. Употреба и надградби на ИТ системите

Компјутерите се поврзани мрежно со еден главен рутер и повеќе свичови и wireless access point (WAP). Во централното седиште на Државниот инспекторат за земјоделство и се користи оптички интернет со статичка IP адреса, додека подрачните единици и граничните премини се приклучени на ADSL интернет линија.

Државните фитосанитарните инспектори користат софтвер таканаречен „ИФИС - интегриран фитосанитарен инспекциски систем за гранична инспекција“, кој се користи за електронска евиденција на пратки од увоз, реекспорт, транзит и извоз.

Надградба на системот ИФИС - интегриран фитосанитарен инспекциски систем за гранична инспекција.

Во 2021 година се направи I-прва фаза од надградбата на системот ИФИС, опфати изработка на веб базирани решенија кои се развиени на MicrosoftNet платформа со употреба на Microsoft SQL Server 2008 (понова) база на податоци. Истото е веќе изработено и интегрирано на сите гранични премини и места на утовар и е во фаза на тестирање и обука на инспекторите. Се планира од јануари 2022 година официјално да се стави во употреба и да биде единствен систем за Фитосанитарна инспекција на гранични премини.

Следната II-втора фаза на надградба на системот ИФИС која се планира да се реализира во 2022 година се состои во следното:

- Развивање на систем за Анализа на ризик на гранични места за пратки од увоз. Во овој систем ќе биде опфатен целиот инспекциски надзор од пристигнување на камионот на граница до издавање на сертификатот. Откако ќе пристигне Барањето до инспекторот задолжително ќе мора да направат проверка на документите и да констатираат исполнетост на првиот услов за да започне инспекциската постапка, а доколку не се исполнети условите (односно не е комплетна документацијата), да даде кратка забелешка поради кои причини го става предметот на чекање. Вториот дел е визуелниот преглед на пратката, односно инспекторот ќе треба да внесе податоци за визуелниот преглед на пратката со кратки забелешки и да наведе дали извршил целосен или делумен визуелен преглед на пратката. Третиот дел од постапката е моистрирањето, односно здравствениот преглед на пратката. Откако инспекторот ќе земе мостра сите податоци за мострата ќе треба да ги внесе во системот и за кој штетници ќе бара дополнителни лабораториски испитувања. Откако ќе ги добие резултатите ќе мора да даде кратка забелешка за резултатот од лабораторискиот извештај и штетникот доколку го има (поврзување на нашиот Систем со Системот за Фитосанитарна инспекција кој е во сопственост на МЗШВ).

Овие податоци ќе помогнат да се направи Анализа на ризик и да се поделат субјектите во три групи на: ризични, средно ризични и ниско ризични, а со тоа би се забрзала работата на инспекторите на граница и би имале појасна слика за тоа во кој правец ќе треба да ја водат

инспекциската контрола и во која група на ризици е контролираниот субјект, со цел намалување на зачестеноста на спроведување на визуелен преглед на оператори кај што во минатото не биле утврдени неправилности.

- Прилагодување на нашиот систем со Европските регулативи.

Државниот инспекторат за земјоделство има потреба од софтверската апликација која треба да овозможи автоматизирање на деловните процеси и работните активности на инспекторите и да ги поврзе и обедини работните процеси од Државните инспектори за земјоделство и Државните фитосанитарни инспектори (граничната и внатрешната фитосанитарна инспекција) за да се оствари целина на ниво на Државниот инспекторат за земјоделство. Софтверската апликација треба да ги опфаќа сите деловни процеси кои се одвиваат во ДИЗ и да овозможи структурално да биде компатибилна со барањата на Инспекцискиот совет, Законот за општа управана постапка, Уписникот за предметите од првостепена инспекциска постапка (ИП1) и други позитивни законски прописи. На тој начин ќе се овозможи комплетна поврзаност на процесите и активностите во рамките на ДИЗ и поедноставување, олеснување на работата на директните корисници, при евиденција на контролите и при изготвување на извештаи на сите нивоа.

Државниот инспекторат за земјоделство започна со тестирање на FIDIS системот во 2017 година и истото е активно во 2018 година, тоа е модулот наменет за електронско поднесување и администратирање на барања за издавање на сертификати, уверенија и придружни документи кои се издаваат од страна на инспекторатот **за извоз на вино и тутун** кој активно ќе се користи и во 2022 година, а веќе во планот за 2022 година се разгледуваат неколку софтверски решенија за негово надградување со нови дополнителни функционалности.

VIII.5. Иновации во работењето, унапредување и воведување на интерни процедури и листи за проверка во инспекциската служба

Во изминатиот период се реализира соработката со консултантска агенција ЕПИ ЦЕНТАР Интернационал - Партнерство за подобра бизнис регулатива, во делот на изработка на 16- листи за проверка за поедини закони од областа на земјоделството, согласно член 70 од ЗИН, и истите се објавени на официјалната страна на Инспекторатот на следниот линк: http://diz.gov.mk/?page_id=1249.

Воведена е интерна процедура за работа на рибочуварите во одделението за физичка заштита на риболовни води (арх. бр. 01-549/1 од 18.06.2020 година).

Директорот на Државниот инспекторат за земјоделство, донесе Интерна процедура за начинот на спроведување на постапките за јавни набавки (арх. бр. 05-690/1 од 04.08.2021 година).

На 1 јануари 2022 година ќе започнат да се применуваат Стандардните оперативни процедури за работа фитосанитарната инспекција, кои се изработени во соработка со Светска Банка.

VIII.6. Соработка со други инспекциски служби и државни институции

Државниот инспекторат за земјоделство заради широкиот спектар на разнородни законски овластувања и надлежности при своето работење соработува со следните институции: Царинска управа на Република Северна Македонија, Министерство за внатрешни работи - МВР, Национален координативен центар за гранично управување - НКЦГУ, Агенција за храна и ветеринарство - АХВ, Централен регистар на Република Северна Македонија, Управа за јавни приходи - УЈП, Државен инспекторат за животна средина и природа - ДИЖС, АВРМ -Агенција за вработување на Република Северна Македонија, Финансиска полиција и др.

Државниот инспекторат за земјоделство има потпишано меморандуми за соработка со Агенцијата за храна и ветеринарство, Царинската управа на Република Северна Македонија со Централен регистар на Република Северна Македонија, АВРМ и размената на податоци помеѓу овие институции е по потреба. Посебни пропишани методологии, заеднички системи кои ги поврзуваат во нивното работење во моментот нема, а кои се многу важни за понатамошното работење на Инспекциската служба.

VIII.7. Соработка со бизнис заедницата и здруженија на потрошувачите

Државниот инспекторат за земјоделство согласно начелата од Законот за инспекциски надзор, првенствено делува превентивно со својата функција и секогаш е отворен за соработка со голем број на земјоделски здруженија и невладини организации како Здруженијата на тутунопроизводителите, Федерација на фармери на Република Северна Македонија, Здруженија на оризопроизводители, Групацијата на мелничко пекарската индустрија, Стопанската комора на Република Северна Македонија, Здружение на лозаро производители и други.

Инспекторатот ќе продолжи да гради партнерски однос со бизнис заедницата и севкупна мисија на подобрување на работењето на бизнисите со предлог конструкција **"Инспекцијата го подобрува Вашето работење"** или **"Инспекторите работат во Ваша полза"**. Вработените во Инспекторатот, ќе имаат професионален пристап со високо ниво на исполнување на задачите со предлог конструкција **"Професионални инспектори за професионални бизниси и институции"**.

VIII.8. Соработка со образовни и научни институции

Државниот инспекторат за земјоделство е во континуирана соработка со образовните и научните институции од областа на земјоделството како Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, Земјоделски факултет во Штип, Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје и други.

VIII.9. Проекти

Со проектите финансирани од Светска Банка и ИПА, ќе се овозможи подобрување на системите за анализа на ризик како и проценка на ефективноста на работењето на инспекциските служби преку изработените: прирачници, протоколи, стандардни оперативни процедури.

Во јануари 2022 година ќе започне со имплементација Твининг проектот МК 19 IPA AG 01 21 Подобрување на административните и оперативни капацитети на надлежните органи за

заштита на растенијата, каде Државниот инспекторат за земјоделство е една од надлежните служби корисници на овој проект.

Со реализацијата на овој проект, ќе се овозможи подобрување на квалитетот и ефикасноста на работењето на државните фитосанитарни инспектори и истото ќе биде постигнато преку изработка на: прирачници, протоколи, стандардни оперативни процедури, како и одржување на повеќе обуки на државните фитосанитарни инспектори.

Со примена на новиот концепт на инспекциски надзор преку планирање врз основа на процена на ризик и воедначено вршење на инспекцискиот надзор, ќе се постигна поголема транспарентност, предвидливост и правна сигурност за субјектите на надзор.

Заложбата на Државниот инспекторат за земјоделство за навремено, квалитетно, ефикасно вршење на инспекциските надзори со цел почитување на законските прописи ќе продолжи и во 2022 година.

Изработувачи:

Одделение за физичка заштита на риболовни води

- д-р Мери Петреска, Раководител на одделение

Одделение за анализа на ризик

- м-р Ирена Камењарска, Раководител на одделение

Одделение за поддршка на директор

- Снежана Давчевска, советник за ЕУ

Приматели следните организациони единици во Инспекторатот:

- Сектор за инспекциски надзор од областа на рибарството со аквакултурата, сточарството, пчеларството, земјишната политика со поделско производство;
- Сектор за инспекциски надзор од областа на семе, саден материјал, производи за заштита на растенија, квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата, цвеќе, генетски модифицирани организми и вино со лозарство;
- Сектор за инспекциски надзор од областа на земјоделството и руралниот развој, органско производство, тутун и тутунски производи и квалитет на земјоделски производи;
- Сектор за инспекциски надзор од областа на фитосанитарната политика;
- Сектор за проекти и административна поддршка на директорот;
- Сектор за логистика и техничка поддршка, правни работи, планирање и обработка на податоци и
- Одделение за управување со човечки ресурси

Прилог 1 Табеларен преглед на планирани редовни инспекциски надзори со %-процент на застапеност според степен на ризик по месеци и закони за 2022 година

Ред.бр	Закон	Шифра на закон	Вид на надзор	Јануари			Февруари			Март			Април			Мај			Јуни			Јули			Август			Септември			Октомври			Ноември			Декември			збир			збир %						
				Редовен	Висок	Среден	Низок	Висок	Среден	Низок	Висок	Среден	Низок	Висок	Среден	Низок	Висок	Среден	Низок	Висок	Среден	Низок	Висок	Среден	Низок	Висок	Среден	Низок	Висок	Среден	Низок	Висок	Среден	Низок	Висок	Среден	Низок	збир	Висок	Среден	Низок								
Сектор за инспекциски надзор од областа на земјоделството и руралниот развој, органско производство, тунун и тунунски производи и квалитет на земјоделски производи																																																	
1	Закон за земјоделство и рурален развој	ЗЗРР	212	0	13	0	0	10	2	0	12	5	0	22	2	0	24	1	0	17	3	0	16	5	0	17	3	0	15	0	0	21	1	0	11	3	0	9	0	0	187	25	212	0,00	88,21	11,79			
2	Закон за тунун и тунунски производи	ЗТПТСП	97	0	4	5	0	3	3	0	5	3	0	3	2	0	2	6	0	0	9	0	1	7	0	0	7	0	1	4	0	0	5	0	5	5	0	6	11	0	30	67	97	0,00	30,93	69,07			
3	Закон за органско земјоделско производство	ЗОЗП	77	0	5	2	0	1	6	0	1	3	0	0	8	0	0	4	0	2	5	0	0	2	0	0	8	0	0	7	0	0	8	0	0	7	0	1	7	0	10	67	77	0,00	12,99	87,01			
4	Закон за квалитет на земјоделски производи	ЗКЗП	134	0	10	5	0	11	8	0	10	5	0	5	2	0	8	1	0	9	1	0	10	1	0	5	2	0	13	2	0	5	2	0	11	0	0	7	1	0	104	30	134	0,00	77,61	22,39			
	Вкупно		520	0	32	12	0	25	19	0	28	16	0	30	14	0	34	12	0	28	18	0	27	15	0	22	20	0	29	13	0	26	16	0	27	15	0	23	19	0	331	189	520	0,00	63,65	36,35			
Сектор за инспекциски надзор од областа на рибарството со аквакултура, сточарството, пчеларство, земјишната политика со поледелско производство																																																	
1	Закон за сточарството	ЗСТ	27	0	0	0	0	1	1	1	3	0	0	0	1	1	1	1	0	2	3	0	0	0	0	1	0	0	0	0	4	3	0	0	0	0	4	1	2	14	11	27	7,41	51,85	40,74				
2	Закон за рибарство и аквакултура	ЗРА	135	7	3	2	2	6	5	0	3	5	1	1	9	0	6	4	0	5	3	4	7	5	4	3	5	4	6	7	1	1	2	0	2	7	5	1	9	28	44	63	135	20,74	32,59	46,67			
3	Закон за вршење на земјоделска дејност	ЗВЗД	10	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	9	1	10	0,00	90,00	10,00			
4	Закон за пасишта	ЗП	41	0	0	5	0	0	0	0	1	5	0	0	4	3	0	1	0	0	2	1	2	0	0	1	3	0	0	1	0	1	2	0	1	5	0	1	2	4	7	30	41	9,76	17,07	73,17			
5	Закон за контрола на опојни дроги и психотропни супстанции	ЗКОДПС	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	7	7	0,00	0,00	100,00			
6	Закон за земјоделско земјиште	ЗЗЕЗ	180	5	5	5	4	7	7	5	1	7	7	4	5	6	5	6	4	6	7	4	4	7	5	5	6	6	4	3	5	5	5	3	5	8	4	3	2	58	54	68	180	32,22	30,00	37,78			
	Вкупно		400	12	9	12	6	15	12	6	7	20	8	5	20	10	12	13	4	14	17	9	14	12	9	11	15	10	11	11	6	13	13	3	8	21	9	9	14	92	128	180	400	23,00	32,00	45,00			
Сектор за инспекциски надзор од областа на семе, саден материјал, производи за заштита на растенија, квалитет и безбедност на губриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата, цвеќе, генетски модифицирани организми и вино со лозарство																																																	
1	Закон за виното	ЗВИ	51	0	1	0	0	6	1	0	1	0	0	1	1	0	5	3	0	4	0	0	1	1	0	3	1	0	3	1	0	7	2	0	5	1	0	2	1	0	39	12	51	0,00	76,47	23,53			
2	Закон за семени и саден материјал за земјоделски растенија	ЗССМЗР	119	1	9	1	0	6	0	1	15	2	0	9	1	1	9	0	0	16	1	0	10	0	0	5	0	0	10	0	2	4	0	0	9	0	1	6	0	6	108	5	119	5,04	90,76	4,20			
3	Закон за квалитет и безбедност на губриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата	ЗКБГБСП	118	0	13	1	0	11	0	1	6	0	1	9	1	1	8	0	0	4	0	1	9	0	1	10	1	0	7	1	1	9	0	0	10	0	0	12	0	6	108	4	118	5,08	91,53	3,39			
	Вкупно		288	1	23	2	0	23	1	2	22	2	1	19	3	2	22	3	0	24	1	1	20	1	1	18	2	0	20	2	3	20	2	0	24	1	1	20	1	12	255	21	288	4,17	88,54	7,29			
Сектор за инспекциски надзор од областа на фитосанитарната политика																																																	
1	Закон за фитофармација	ЗФФ	480	5	30	5	5	27	5	5	27	5	5	27	9	17	17	5	17	17	5	20	17	5	20	17	5	20	20	5	2	33	9	2	30	5	2	30	5	120	292	68	480	25,00	60,83	14,17			
4	Закон за здравјето на растенијата	ЗЗР	465	7	30	2	7	30	2	7	30	2	7	30	2	7	30	2	7	30	2	7	30	2	7	30	2	7	30	2	7	29	2	7	29	2	7	29	2	84	357	24	465	18,06	76,77	5,16			
	Вкупно		945	12	60	7	12	57	7	12	57	7	12	57	11	24	47	7	24	47	7	27	47	7	27	47	7	27	50	7	9	62	11	9	59	7	9	59	7	204	649	92	945	21,59	68,68	9,74			
	Вкупно 1+2+3+4 сектори		2153	25	124	33	18	120	39	20	114	45	21	111	48	36	115	35	28	113	43	37	108	35	37	98	44	37	110	33	18	121	42	12	118	44	19	111	41	308	1363	482	2153	14,31	63,31	22,39			
				1,161	5,76	1,5	0,84	5,6	1,8	0,9	5,3	2,1	1	5,2	2,2	1,7	5,3	1,6	1,3	5,2	2	1,7	5	1,6	1,7	4,6	2	1,7	5,1	1,5	0,8	5,6	2	0,6	5,5	2	0,9	5,2	1,9	14	63,3	22	100	14,31	63,31	22,39			

Република Северна Македонија
Инспекциски совет

Арх. број: 13-912/3
Датум: 24.11.2021 година

*Зобилев
Кепелов 20.11.21 1883*

*Албано
М*

Примено:	30.11.2021		
Орг. Единица:	Број:	Пратен:	Теленост:
02	925/2		

Г-дин Зоран Шапуриќ, директор
Државен инспекторат за земјоделство
Бул. „Гоце Делчев“ бр. 18, (зграда МРТВ - спрат 13)
1000 Скопје, Република Северна Македонија

Предмет: Заклучок од 237-та седница на Инспекциски совет

Врска (Ваш број): 02-925/1 од 10.11.2021 година

Почитуван Г-дин Шапуриќ,

Врз основа на Член 33 став (3) од Законот за инспекциски надзор (Сл. Весник на РСМ, бр. 102/2019) Инспекцискиот совет на својата 237-ма седница одржана на 24.11.2021 година го разгледа Годишниот план за работа на Државниот инспекторат за земјоделство за 2022 година, со бр. 13-912/1 од 12.11.2021 година, и за истиот дава согласност.

Се задолжува директорот/раководителот на инспекциската служба, веднаш по приемот на оваа согласност, да го објави Годишниот план на веб страницата на Државниот инспекторат за земјоделство, согласно член 33, став (1) од Законот за инспекциски надзор.

Искрено,

М-р Магдалена Филиповска - Грашкоска
Претседател на Инспекциски совет

Подготвила: Сања Димеска Стојковска, советник
Прегледала: Даниела Рендевска, генерален секретар
Одобрил: Mehrit Jusuf, член на Инспекциски совет од областа на земјоделство,
шумарство, ветеринарство и безбедност на храната

